

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celetno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-1. Junaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pakt z Bolgarijo

Na Silvestrov večer je naša vlada v uradnem poročilu spregovorila o svojem namenu, da sprejme bolgarsko ponudbo prijateljskega pakta z Jugoslavijo in to potem, ko se je pričela, da zavezniške države Balkanskega spoznanja, to so poleg Jugoslavije še Turčija, Rumunija in Grčija, nimajo ničesar proti sklenitvi bolgarsko-jugoslovanskega prijateljskega pakta. Inozemsko časopisje je o tem važnem preokretu v balkanski politiki pisalo že teden dni prej ter je v svojih ocenah napovedani dogodek proslavljalo brez izjeme kot izredno pogumen doprinos Jugoslavije in Bolgarije k ohranitvi miru v Evropi in kot razveseljiv solnčni žarek, ki prodira v tmine evropskih trenj ob začetku novega leta 1937.

Za pravilno razumevanje prijateljskega pakta med Jugoslavijo in Bolgarijo — o katerem bomo bolj podrobno pisali, kakor hitro bo podpisan — se zdi koristno, listati nazaj v zgodovini obeh narodov ter ta dogodek osvetliti z lučjo medsebojnih odnosov med obema narodoma v zadnjem stoletju, odkar sta se Srbija — predhodnica Jugoslavije — in Bolgarija pojavili v Evropi kot mladi nacionalni dzavi, ki sta se otresli stoletnega turškega robstva. Ti odnosi so bili burni. Od prijateljstva so prehajali v najhujša nasprotstva, se zopet ublažili in zopet prišli na strašne ojstrine, ko je kri obeh narodov namakala skupne meje. Napovedani pakt zaključuje torej zelo pester stoletni razvoj na razveseljiv način, ki dovoljuje, da smeta Balkan in Evropa zreti nasproti čisto novim političnim okoliščinam na Balkanu, ki ga je predvojna zgodovina opisovala kot smodnišnico Evrope, a ki postaja pod vodstvom miroljubnih državnikov vedno bolj zatočišče miru in politične urenjenosti, medtem ko so se potresne cone že davno preselile bolj proti evropskemu zapadu.

Kot uvod za zgodovinsko razmišljanje o odnosih med Jugoslavijo, odnosno Srbijo in Bolgarijo, naj služi politična pikantnost, da so Bolgari svojo nacionalno osamosvojitve prapravljali v Belgradu, kjer sta okrog sredine preteklega stoletja začela izhajati kar dva bolgarska lista, ki sta budila k narodni zavesti in navduševala za boj za narodno svobodo. »Stoke« je urejeval znani bolgarski pesnik in rodoljub Karavelov od leta 1862 dalje in je skupaj z delovanjem drugih rodoljubov in državnikov dosegel, da se je leta 1867 podpisal prvi srbsko-bolgarski pakt, v katerem je bila celo napovedana politična zveza pod skupnim vladarjem, takratnim srbskim knezom Milošem Obrenovičem. Ta sen srbsko-bolgarske personalne unije pa se ni uresničil, ker je berlinski kongres leta 1879 drugače sklenil ter ustanovil dve popolnoma ločeni državi s prepovedjo, da bi se pod istim vladarjem kdaj združili. Par let po berlinskem kongresu, leta 1885, izbruhne že prva vojna med Srbijo in Bolgarijo. Avstrija se je začela vmešavati in sejati intrige ter je potom svoje »Interbanke« dajala tudi vsa potrebna denarna sredstva, s katerimi se je ta prva vojna med slovanskimi brati krila. Ozračje se je za tem popravilo zelo hitro in je leta 1905 prišlo že do tesnih prijateljskih pogajanj, ki naj bi se bila zaključila s podpisom pakta o srbsko-bolgarski carinski zvezi, nekako predhodnici bodoče skupnosti. Avstro-Ogrska, ki je takrat pripravljala končnoveljavno aneksijo Bosne in Hercegovine, torej razbitje jugoslovanske nacionalne skupnosti, je zopet posegla vmes in pogajanja razdrila. Srb in Bolgar nista smela priti skupaj zaradi avstrijskega imperializma na Balkanu. Toda navzlic temu sta se Srbija in Bolgarija še nadalje iskali in sta se leta 1912, ko je bila sklenjena prva Balkanska zveza za osvoboditev vseh balkanskih narodov izpod turškega jarma, zopet našli pod isto skupno streho. Po sijajnih uspehih zveznih armad na bojiščih, se je zopet prestrašila avstro-ogrška diplomacija in je sklenila, da zaseje razdor tam, kjer je vladalo bratsko soglasje. Zapeljuje politične objube, a največ pa denar, ki je tekkel iz Dunaja na Balkan, sta dosegla svoj cilj, da je že prihodnje leto, leta 1913, prišlo do bratomorne vojne, ki se je nadaljevala tudi v svetovni vojni, ko je l. 1915. Bolgarija napovedala vojno svoji sosedni Srbiji. Ogronom bratske krvi je preteklo in zalilo prepad, ki so med obema slovanskimi državama zazijali. Zdelo se je, da jih nikoli več ne bo mogoče očistiti nedolžne prelite krvi in jih napolniti z novim medsebojnim zaupanjem. Da prijateljstva sploh ne omenimo. Toda že l. 1922 je bolgarski ministrski predsednik Stambuljiski skušal obnoviti stare zveze in je z jugoslovansko vlado l. 1923 tudi sklenil znamenito niško pogodbo, ki naj bi bila osnova za nov razvoj na Balkanu. Toda zopet vsled inozemskih denarnih in drugih vplivov je moral Stambuljiski svoj pogum plačati z življenjem in bolgarske vlade, ki so mu sledile in so vladale prav do l. 1935, niso imele nobenega smisla za zbliznanje z Jugoslavijo. Šele leta 1935 sta se naš pokojni vladar Aleksander in bolgarski car Boris odločila, da s proslavljeno prelomita in medsebojne odnose svojih držav očistita vseh vnanjih vplivov ter jih postavita na edino prave osnove vekovitih skupnih interesov jugoslovanskega in bolgarskega naroda na Balkanu. Inicijativa obeh kraljev je politično sicer zadel na nekatere ovire, ki so razvoju dale počasnejši tempo, toda pobuda je bila tako močna, da je na kulturnem in gospodarskem področju povzročila odmeve, ki so od dne do dne naraščali in tako pripravljali trenutke, ko bo tudi politika mogla doseči cilj, ki sta ga kultura in gospodarstvo že pozdravljali. Iz bujnosti mnogovrstnih medsebojnih stikov, ki so zadnji dve leti neprestano rasli, so se rdčila sedanja politična pogajanja, ki so nekak logičen zaključek duševnega razpoloženja, ki se je od

Anglija in Italija sta podpisali mir o Sredozemlju

London, 4. jan. TG. Angleška vlada je objavila skupno izjavo italijanske in angleške vlade, ki je bila podpisana v Rimu dne 2. januarja od italijanskega zunanega ministra grofa Galeazza Ciana in angleškega veleposlanika sira Erica Drummonda in ki se tiče medsebojnega jamstva obeh vlad glede položaja v Sredozemskem morju. Besedilo izjave je naslednje:

»Vlada Nj. Vel. kralja Velike Britanije in italijanska vlada, ki sta obe prežeti od želje, da pripjevata k utrditvi splošnega miru in varnosti, kakor tudi k izboljšanju medsebojnih odnosov ter odnosov med vsemi obalnimi državami Sredozemskega morja, sta sklenili, da bosta spoštovali pravice in interese vseh imenovanih obalnih držav, da bosta priznala svobodo vstopa v Sredozemsko morje, svobodo izhoda iz njega in svobodo tranzita skozi njega, kar priznata kot življenjski interes tako za britanski imperij, kakor za Italijo. Imenovani interesi si nikakor niso v nasprotju. Obe vladi se odrečeta vsaki želji, da bi spreminjali, v kolikor se njiju tiče, oziroma, da bi dovolili, da se po drugih spremeni dosedanja položaja (status quo) političnih mej v Sredozemskem morju. Obe vladi se obvezeta, da bosta spoštovali druga druga pravice in interese v Sredozemlju ter da bosta storili vse, kar je v njihovih močeh, da preprečita vsako dejanje, ki bi moglo motiti dobre odnose med obema državama, ki jih ta izjava želi utrditi. Ta izjava ima namen krepiti mir in ni naperjena proti nobeni drugi državi.«

Dve noti glede Spanije

S tekstom gentlemenškega sporazuma je bil objavljen tudi tekst not, ki so bile pretekli četrtek, to je 31. decembra, izmenjane v Rimu med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in britanskim poslanikom sirom Ericom Drummondom. Nota, ki jo je pri tej priliki grofu Ciano poslal britanski poslanik v Rimu sir Eric Drummond, zahteva, da italijanska vlada uradno potrdi jamstva, ki jih je dala potem svojega diplomatskega predstavnika glede spoštovanja nedotakljivosti španskega ozemlja. Italijanski zunanji minister grof Ciano je odgovoril, da bo italijanska vlada spoštovala sedanje stanje v Spaniji ter da se ni nikdar pogajala z generalom Francom o spremembi tega stanja v kateremkoli delu Sredozemskega morja in da tudi v bodoče ne namerava kaj takega izvesti. Enaka jamstva, tako pravi britanska nota, je naknadno dala tudi italijansko mornariško ministrstvo britanskemu pomorskemu atašeju v Rimu, kakor tudi italijanski poslanik v Londonu Grandi samemu britanskemu zunanjemu ministru Edenu. Na to noto je Ciano odgovoril z noto, da je vse ono, kar je Eden izjavil v svoji spomenici, čista resnica in povsem točno, kar italijanska vlada formalno ponavlja, da se ni in se tudi ne bo pogajala za kakršnokoli spremembo sedanjega stanja, ker hoče spoštovati teritorialno integralnost Spanije, ki mora v vsakem slučaju ostati nedotaknjena in celotna.

Bolezen svetega očeta

Vatikansko mesto, 4. decembra. TG. V soboto zvečer je bilo o zdravstvenem stanju svetega očeta izdano naslednje uradno poročilo:

»Bolezen svetega očeta se počasi razvija po usodni poti naprej.«

To uradno poročilo je bilo izdano navzlic raznim vestem, ki so izhajale iz poluradnih in celo uradnih vatičanskih krogov in ki so slikale stanje svetega očeta bolj optimistično ter so celo namigovali, da je ozdravljenje mogoče in verjetno. Sedaj, ko je bilo objavljeno gornje uradno poročilo, izjavljajo v Vatikanu, da je vsako upanje na zboljšanje izginito. Ne pričakujejo sicer takojšnje in nenadne smrti svetega očeta in so oni, ki mu strežejo na bolniški postelji, prepričani, da se bo še nekaj časa boril z boleznijo, ker je zelo odporne narave.

Tudi »Tribuna« je na osnovi uradnih virov zapisala, da je oslabeost telesnih odpornih sil svetega očeta postala trajen pojav in da žalibog ni več mogoče dajati kakšnih optimističnih napovedi o končnem izidu težke bolezni.

Madridska fronta v plamenu Silovit napad generala Franca

Pariz, 4. jan. b. Jutranji tisk poroča iz Avile, da so večraj nacionalistične čete silovito napadle Madrid s treh strani in sicer v smeri na Valesco, na cestli, ki pelje v Valencijo, na zapadu pri Las Rosas, na odseku okrog Escoriala in končno na severozapadu na bojišču okrog Siera Guadarama, istolako v smeri proti Escorialu. Krvave borbe se še vedno vodijo. Ponoči je bilo sporočeno iz nacionalističnega glavnega štaba v Salamanci, da so nacionalistične čete dosegle znatne uspehe pri Boadilla del Monte in Villa Nuova de Canedas. Nacionalisti so zavzeli izredno dobre položaje, ki

so jih imeli komunisti pred borbo v svojih rokah in ki se raztezajo od Villa Franca de Castiros do Catila de la Franca. Nacionalistične čete so dobile bogat vojni plen, med drugim tudi dva sovjetska tanka. Republikanske izgube so ogromne. Radio-agentura poroča dalje, da nacionalisti napredujejo v smeri Jaene in južni Spaniji. Oni so zavzeli vas Ovejuno, ki leži 40 km od Jaene. Pred nekaj dnevi so bili nacionalisti oddaljeni od teh krajev še celih 80 km. To področje je za nacionalne čete zelo važno zaradi tega, ker obrodijo kraji mnogo maslinovega olja.

Dr. Stojadinović v inozemstvu

Nadomestuje ga dr. Korošec

Ljubljana, 4. januarja. AA. Z dopoldanskim brzovlakom je skozi Ljubljano potoval predsednik vlade in minister zunanjih zadev g. dr. Milan Stojadinović v spremstvu svojega šefa kabineta g. dr. Dragana Protića. Odhaja v inozemstvo zaradi odmora za časa pravoslavnih božičnih praznikov. Za časa njegove odsotnosti bo predsednika vlade in ministra zunanjih zadev zastopal g. minister notranjih zadev g. dr. Anton Korošec.

Konec Čansuljanove operete

Nanking, 4. januarja. AA. Reuter poroča, da je državni svet pomilostil maršala Čansuljana in mu vrnil ne le čin, temveč tudi poveljstvo armadnega zbora v Sianfuju.

Windsorski se poroči v maju

Dunaj, 4. jan. c. Vojvoda windsorski se poroči meseca maja. Snoči je z južnim ekspresom odpotoval v Cannes po miss Simpson zasebni tajnik vojvode, da jo pripelje iz Cannesa na Dunaj.

Ribiško brodovje zajeto v ledu

Moskva, 4. jan. c. Nenadni mrz je ujel na Kaspiskem morju celo ribiško brodovje nad 300 ribiških ladij. Led je stisnil vse ribiške ladje in jih sedaj neusmiljeno lomi. Ribičem, ki jih je več sto, manjka živeža in obleke in pripravljajo se obsežna reševalna akcija. Bati se je, da ta ekspedicija ne bi bila prepozna.

Nemške kolonije

Pariz, 4. jan. b. »Newyork Herald« poroča iz Berlina, da je Nemčija izdelala dobro premišljen predlog za povratek nemških kolonij k Nemčiji. Načrt ima sedaj dr. Schacht, ki ga bo v kratkem predložil angleški vladi.

Pred ogromno stavko v Ameriki

Pariz, 4. jan. b. »Newyork Herald« poroča iz Detroita, da se je stanje v tovarnah General Motors Corporation poslabšalo. Stavkujoči delavci do 7. zjutraj niso hoteli izprazniti zasadenih tovarn, zaradi česar se policija pripravlja, da jih izžene s piškinskim napadom.

24. t. m. v Belgradu podpis pakta z Bolgarijo

Sofija, 4. januarja, m. Celokupno bolgarsko časopisje še vedno z velikim zadovoljstvom piše o jugoslovansko-bolgarski pogodbi. Svečan podpis bo v Belgradu 24. januarja. Pogodbo bo podpisal bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Kjoseivanov, ki prispe v Belgrad z velikim spremstvom. Poleg diplomatov ga bo spremljalo veliko število častnikarjev. Za Jugoslavijo bo pogodbo podpisal ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović. Bolgarskemu premieru pripravljajo v Belgradu svečan sprejem. Sprejel ga bo tudi knez namestnik Pavel. Predsednik vlade je odpotoval v Švico, kjer je že njegova žena Avgusta z otroki.

Dr. Hodžov list o bolgarskem paktu

Praga, 4. januarja, m. S paktom večnega prijateljstva, ki ga bosta sklenili Jugoslavija in Bolgarija, se bavi tudi celokupno češkoslovaško časopisje. Ob tej priliki objavlja tudi »Venkov«, glavni organ stranke predsednika češkoslovaške vlade dr. Hodže, v članku »Jugoslovansko-bolgarski pakt o večnem prijateljstvu. Glasovi iz Bolgarije in Sofije« naslednje: »Jugoslovansko-bolgarski pakt o prijateljstvu ima epohalni pomen ne samo za usodo južnih Slovanov v srednji Evropi, marveč za vso Evropo. Posledice tega pakta so politično tako pomembne, da se bodo občutile že v bližnji bodočnosti. Za laika so trenutno nedogledne. V vsakem primeru se bo izmenjal tok sedanje zgodovine v pozitivnem pacifističnem smislu. Balkanski problem je v jedru

jugoslovansko-bolgarski problem. Jugoslavija in Bolgarija nista več mali državi, da bi mogli biti politično orodje velikih sil, katerih interesi se na Balkanu križajo. Belgrad in Sofija ne bosta več politični podružnici, ki bi delovali za račun drugih, temveč bosta združili svoje skupne napore za ustanovitve nove miroljubne politike.

Tako Srbi kakor Bolgari imajo bridke izkušnje v preteklosti, ki jih ne žele več nazaj. Zato je veličasten pohod risorgimento južnih Slovanov pospešil svoj korak in to naj nikogar ne iznenadi. To, kar se dogaja, je čisto logična in naravna posledica zgodovinskega razvoja balkanskega, oziroma južnoslovanskega problema, ki je dosegel v tem trenutku svojo zgodovinsko dozorelost. Ničče ni bolj poklican kot Jugoslavija, da Bolgariji ponudi bratsko roko in jo dvigne iz njene politične osamljenosti. Bratska borba, ki so jo izrabljale druge vesile v svoje namene, bo s tem aktom prenehala. Vsi politični misleci češkoslovaške so fanatično propagirali jugoslovansko-bolgarsko edinstvo, ki so v njem proroško gledali skupno usodo vseh Slovanov.«

Zemunska vremenska napoved: Toplo vreme, večinoma oblačno in ponekod nekoliko dežja. Solnce vzide ob 7.16 in zaide ob 16.11.

Dunajska vremenska napoved. Nestalno, temperatura nad ničlo, kmalu zopet severozapadno vreme.

Zagrebska vremenska napoved. Zmerno hladno z lahimi zapadnimi in južnimi vetrovi.

leta 1933 dalje razvijalo v smislu sodelovanja in prijateljstva.

Ne glede na to, da pomeni podpis prijateljskega pakta, ki mu inozemski časopisi že dajejo pridevnik »svečan«, v zgodovini Balkana naravnost revolucionarno dejanje, podobno podpisu prijateljske pogodbe med Grčijo in Turčijo, ki jo je dosegel Venizelos in s tem zaključil eno najmanj prijetnih poglavij grške in turške zgodovine, je treba poudariti, da je sprava med Jugoslavijo in Bolgarijo tudi eden največjih uspehov sedanje vlade, ki se ji je posrečilo da je v malo več kot enem letu sovražni obroč, ki nas je okrog in okrog dušil, spremenila v prijateljsko cono, v kateri se mesto rožljanja z orožjem sliši mirno in marljivo snovanje dobičkonosnih gospodarskih zvez, vsem v prid, ideja u splošnega evropskega miru pa v največjo oporo.

Pojasnila o domovinski pristojnosti Domovinska pravica nezakonskih otrok

Belgrad, 4. jan. AA. Da se prepreči nepravilno razlaganje zakonskih določb o domovinski pristojnosti, je notranji minister dr. Korošec izdal tale navodila:

1) pri običajni neposredni (avtomatski) pridobitvi domovinske pravice, določa zak. 10-letno stalno bivanje v isti občini. To bivanje mora biti nepretrgano in neposredno, to se pravi, dotična oseba je prebivala v občini v nameri, da se tam za stalno naseli. Odhod iz te občine z namenom, da vrši kako delo v drugi občini, če ni bilo namena končne izselitve iz prve občine, v srho stalne naselitve v drugi, ni prekinitev stalnega

bivanja. Bivanje mora biti neposredno, to je, prizadeta oseba je morala prebivati v občini 10 let neposredno pred nastalim sporom zastran domovinske pristojnosti. V 10 let se ne more šteti čas, ki ga je ta oseba prebivala v tej občini, če se je to bivanje pretrgalo in potem nadaljevalo.

Osebe, katerih domovinska pristojnost je odvisnostnega (derivatnega) značaja — zakon poročene žene in mladoletniki — ne morejo imeti stal. bivanja v neki občini, dokler obstoji zveza med njimi in nosilci domovinske prave

Bojne ladje krožijo okrog Španije

Angleški in francoski protesti v Burgosu in v Valenciji

Berlin, 4. januarja. b. Nemški uradni krogi so zelo vznemirjeni zaradi pisanih svetovnega tiska v zvezi s španskimi dogodki. Nemčija se čudi, di se hočejo v španski zadevi še tudi danes izvesti stare metode mednarodnega poganjanja. Vsi poskusi v tej smeri so bili menda doslej brezuspešni. Mednarodna poganjanja se sploh vodijo tako, kakor da gre v Španiji za dve struji Špancev, ne omenja se pa pri tem, da se bije na španski zemlji prava evropska vojna. V Španiji ne gre nič več za Špance, temveč za inozemce, ki vodijo popolno evropsko vojno s povsem jasnim namen in cilji, ki so nekaj popolnoma drugega od ciljev onih redkih Špancev, ki se borijo na eni ali drugi strani. Največja napaka je v tem, da se obema vojskujočima se strankama v Španiji ne prizna pravica vojskujočih, ker bi bil potem položaj popolnoma jasev in bi se zadeva lahko brez nadaljnega zavijanja lahko likvidirala. Nemčija in Italija tudi še dalje z vsjo pozornostjo spremljata poganjanja v nevtralnem odboru, toda ne bosta se pustili zavesti s svoje črte na neko drugo, ki ne more dovesti do uspeha.

Gibraltar, 4. januarja. b. Spori na morju ob španski obali se ne prestopajo množično. Davi je bilo opaženo, da so v gibraltarski ožini ustavile nacionalistične vojne ladje neke petrolejske ladje, ki je morala odpluti v Ceuto. Misli se, da je bila zaplenjena sovjetska ladja. Kmalu nato so nacionalistične ladje zaplenile še neko veliko trgovsko ladjo, ki je morala tudi odpluti na Ceuto.

Radio-agentura poroča iz Santanderja, da je nemška križarka »Königsberg« zaplenila še eno špansko ladjo, ki se imenuje »Mara Junguera«. Nemška križarka noče izpustiti ladje kljub protestu baskiške vlade. Po neki drugi vesti Radio-agencije poslal poveljnik nemške križarke »Königsberg« s posredovanjem guvernerja v Santanderju brzojavko vladi v Valenciji, v kateri izjavlja, da je pripravljen odstopiti od nadaljnjih represalij in izpustiti ladjo »Aragon« v primeru, če baskiška oblast vrne tovore z ladje »Palos« in pa španskega pomnika, ki je bil aretiran na tej ladji. Poveljnik »Königsberg« je v agresivni obliki zahteval brzojavni odgovor.

V Valencijo je prispela vest, da so nemške vojne ladje ujele še tri španske trgovske ladje. Zaradi tega je zavladalo veliko vznemirjenje v Valenciji.

Pariz, 4. januarja. b. Agentura Radio poroča iz Bayonne, da je neka rdeča španska ladja ustavila francoski parnik »Roche Rouge«, ki pa ga je kmalu nato zopet izpustila.

Po vestih iz Balbaua so pomorske sile baskiške oblasti ujele neko drugo nemško ladjo »Pluto« kot represalijo proti akciji nemške križarke

»Königsberg«. Zaradi tega novega spora je zavladala velika skrb v diplomatskih krogih kjer se izraža želja, da bi se spor glede nemške ladje »Palos« izročil mednarodnemu sodišču v Haagu, da se spor odstrani.

Valencija, 4. januarja. b. Na brzojav poveljnika nemške križarke »Königsberg« španska vlada sploh ne namerava odgovoriti ne samo zaradi oblike, temveč tudi nenavadnega tona, ki se ga je poslužil nemški poveljnik v svoji brzojavki. Zaradi tega vidijo mednarodni diplomati, da se bo potrdila izjava nekaterih španskih diplomatov, da je nevarnost vojne vedno bližje.

Angleška ladja bombardirana

London, 4. januarja. b. Angleška vlada je dala nalogo svojemu poslaniku v Španiji, ki ima svoj sedež v Hendaye, da protestira pri vladi generala

Franca zaradi bombardiranja britanske ladje »Blanchel« po nacionalističnih pomorskih enotah. Angleška ladja »Blanchel« ima 3494 ton in so nacionalistične ladje izstrelile nanjo v teku ene ure 30 topovskih strelcev, ne da bi jo kateri zadel. »Blanchel« je včeraj priplul v santadersko luko, kjer je kapitan takoj obvestil o dogodku poveljnika angleškega rušilca, ki je zasidran v luki, le ta pa je obvestil o dogodku angleško vlado. Nekaj časa se je trdilo v angleških političnih krogih, da je angleški parnik napadla nemška križarka »Königsberg«, to pa je pozneje zanikal angleški admiralitet ter izjavil, da ni bila v ta spor vmešana nobena nemška ladja. Zatorej ni pričakovati, da bi angleška vlada v zvezi s tem dogodkom zahtevala kakšno odškodnino, edino bo poudarila, da bodo angleške vojne ladje odslej preprečile vsako sovražno gesto napram angleškim trgovskim ladjam.

Domači odmevi

Bleda zavist

Kdor pobližje opazuje položaj naših jenesarjev, lahko na vsak korak srečuje globoko in neprikrito razočaranje nad svojim strankarskim političnim vodstvom. Celotona politična, ki je najdalje odleđala kazinotom uvideva, da je presneto slaba z raznimi penzioniranimi šefi in da vsa »politika« vodilne klike obstoja v tem, da Slovence v parlamentu in koder imajo te dostop denuncirajo (za klasičen primer služi Božičeva interpelacija v skupščini, kjer je naš tisk denunciran, da je protidržaven, zato ker je »Slovenec« ob prihodu v Jugoslavijo pozdravil francoskega maršala), doma pa svoje pristaše tolažijo s tem, da vsako prvo in tretjo sredo v mesecu napovedo padec vlade. To je vsa »nacionalna« politika. Ta »nacionalna« politika se kvečjemu še javlja v simpatičnih poročilih o boljševiški Rusiji in ondodnih razmerah, ki jih morajo bralci »Slovenskega naroda« smatrati res za pravi paradiz na zemlji in pa v navijanju vsega njihovega tiska za španske levičarje. To taktiko jenesarjev prav dobro razumemo, saj gredo po vsem svetu framasoni in komunisti roko v roki. Kajti le malenkost je, ki jih loči, družijo pa jih srđito sovraštvo do svobodnega ljudstva, zlasti še, če je verno.

V tem pogledu je nad vse značilno zadržanje Jutrovskih listov glede organizacije katoliške prosvete na Hrvaškem. Njihova stranka je bila, ki je spravila dr. Mačka v ječo. In bi ga neutegoma zopet spravila pod ključ, ko bi le imela kaj moči. To jih pa nič ne ženira, da ne bi vsaj nekolikokrat v tednu naseljavali na dr. Mačka prestrašena vprašanja, ali kaj ve, kako se katoliška mladina organizira v svojih zvezah. Ko so se pričeli javljati komunisti in se skrivati pod hrvaški narodni pokret, se ni Jutrovski tisk nič razburjal. Kajti komunisti ga presneto malo skrbe. Toda, ko so se pričeli katoličani organizirati vprav proti komunistom in njihovemu zastrupljanju mladine, pa so masonski bratje nasenkrt vsi nemirni, vsi razburjeni in zaskrbljeni. Toliko, da ni država v nevarnosti! Božanski sreča bi bila za nje, ko bi mogli vodilne hrvaške politike nahujskati proti katoliškemu kulturnemu gibanju, če mogoče, izintrigirati kakšen kulturni boj, pa čeprav bi sadove poželi komunisti.

V Sloveniji na intrigiranje Jutrovskega tiska noben resen človek nič več ne da, ker te tiče naš narod do kosti pozna. Zato se morajo omejiti na to, da kuhajo jezo in zavist. Zlasti jih jezi lep razvoj našega časopisa, po katerem neumorno brskajo in stikajo za besedami, na katere bi se mogli obesiti. Sedaj so se spravili celo na naše križanke in pravijo, da »Slovenec« pri njih dela z bogatim dobičkom. Javnost ve, da »Jutro« tega oamo ne verjame, kajti niso pri »Jutru« tiste vrste, da ne bi z obema rokama prišli za takšen »dobiček«, če bi res obstojal. Je nekaj čisto drugega, kar giblje jutrovske kavalirje: zavist, bleđa zavist je tisto, kar jim dela težke ure.

Židinja - žena nemškega generala

Ob smrti nemškega generala in vojskovođe Seeckts-a z nekim neprikritim zadoščenjem poroča židovska časnikarska agencija (»Jevkor«), da je njegova žena — vdova židinja in da svojega poroka tudi v času Hitlerjeve vlade ni prikrivala. — Židje pač nobenega svojega rojaka ne zgreše.

(Nadaljevanje s t. strani.)

vice. Njihovo stalno bivanje se bo računalo od dne, ko si pridobe samostojno domovinsko pravico, to je od dne, ko se zveza med njimi in nosilci domovinske pravice pretrepa. Pravica je pretregana tisti dan, kadar je izgubil veljavo zakon za poročeno ženo, ali kadar je mladoletnik postal polnoleten, to je, kadar je izpolnil 21. leto svojega življenja. Zato si lahko pridobi vdova ali ločena žena samostojno domovinsko pravico šele tedaj, kadar ji je mož umrl, ali kadar je zakon ločen pravomočno, otroci pa šele po izpolnjenem 21. letu svojega življenja. Zato se te osebe lahko sklicujejo na 10-letno stalno bivanje šele od tega dne.

Čeprav zakonsko besedilo nič ne govori o ločeni živiči ženi, je glede občinskega statusa izenačena z ločeno ženo, ker bi drugače nastali zapletljaj in bi prišlo do protislovja z upravno prakso v tem pogledu.

Nobena občina ne sme ertati svojega občana zaradi 10-letne odsotnosti vse dotlej, dokler ne dobi od nekega obvestila, da si je oseba pridobila domovinsko pravico v kateri drugo občini. Črtanje občana brez tega obvestila nasprotuje zakonskim določbam, pa tudi določbam čl. 11 zak. o mestnih občinah ali čl. 13 zak. o občinah. Občinska uprava, kjer si je kakšna oseba pridobila avtomatsko domovinsko pravico, je dolžna o tem obvestiti prejšnjo domovinsko občino. Občinske uprave zahtevajo od 10-letnega prebivalca, da dokaže ločke 1 in 2 čl. 13 zakona o mestnih občinah ali čl. 17 zakona o občinah. To je napačno in nasprotuje zakonu. Občinske uprave so si dolžne same nabaviti te podatke po uradni poti.

2) Zakoniti in po zakonjeni mladoletni otroci se ravnaajo glede domovinske pravice po očetu, nezakonski

Pašić v luči Slovencev

»Samouprava« priobčuje pod tem naslovom razpravo o rajnkem N. Pašiću, kakor so ga ali bi ga vsaj morali gledati Slovenci. Razpravo je napisal senator Smodej, ki pozna Pašiča precej od blizu. Med drugim pravi tudi:

Pašić je bil premoder politik, da ne bi bil videl, kam vodi državo togi centralizem; če je kljub temu pristal na njegovo ustavno zakonitev, je storil to po sili razmer. Javno mišljenje je bilo po nekaterih strankarskih zastopnikih in propovednikih centralizma in unitarizma tako prožeto od te ideje, da je zamenjavalo patriotizem s centralizmom in unitarizmom in bi bilo celo za veliko Pašičevo avtoriteto nevarno upirati se naravnost temu javnemu mišljenju, zlasti še, ker so v njegovi lastni stranki celo vidnejši politiki sledili zastopnikom togega centralizma in unitarizma.

Tudi Slovenci smo Pašiću dolžni svojo hvaležnost. Pašiću se je pač očitilo, da je mislil samo na osvobodbo in združitve vseh srbskih ozemelj, da pa na Slovence in Hrvate ni mislil ne pred svetovno vojno, pa tudi ne med njo. To je zgolj brezplodno teoretično razglabljanje, ki je ravno toliko vredno, kakor če bi kdo nam Slovincem očitil, da smo v Avstriji pred svetovno vojno predvsem mislili na zedinjenje Slovenijo. Ta cilj je bil pač bližji in laže dosegljiv. Zaradi tega bi nam pač nihče opravičeno ne mogel očitati, da nismo na zedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev prav nič mislili, če-tudi so o tem le redki javno govorili.

To je pač bila »muzika bodočnosti«. Čisto naravno je, da je Pašić predvsem mislil na združenje Srbov. Sicer pa razne izjave mož, o katerih verodostojnosti nimamo pravice dvomiti, povedo, da je Pašić mislil tudi na združenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo. To mu je bil pač ideal; kot moder politik, ki je razmere vedno realno presojal in znal pretehtati vsakokratno svojo moč in sredstva za dosego svojega ideala, ni nosil svojega ideala na jeziku, marveč se je zanj izjavil, ko je videl, da je možnost za njegovo ustvaritev dana, in ga je tudi ustvaril, kolikor je bilo to od njega odvisno. Kot realen politik se tudi glede mej nove jugoslovanske države ni vdajal iluzijam, marveč je s svojim biterim posledom kaj hitro spoznal, koliko se da doseči. Zato je bil na pariški mirovni konferenci v odločilnem trenutku za Wilsonovo črto, ko je spoznal, da bomo slabše odrezali, če je ne sprejmemo. Danes, ko čas mirovne konference polagoma že prehaja v zgodovino, moramo tedanjemu Pašičevemu stališču samo pritrđiti.

Srbski klub v Beogradu

Nekaj srbskih izobražencev iz Beograda je z Slob. Jovanovičem na čelu vložilo pravila novoustanovljenega kluba, ki se imenuje »Srbski« (ne jugoslovanski) kulturni klub. Poleg že omenjenega sta pravila podpisala še Nik. Stojanović in Drag. Vasić.

Sokol'ski listi so se preselili

Z novim letom sta se preselili iz Ljubljane v Beograd uredništva sokolskih listov »Sokolski glasnik« in »Sokolsko seloc«. Večina člankov v omenjenih listih je bila pisana v srbsko-hrvatskem jeziku.

pa po materi. Nekatero občino napačno razlagajo zak. določbe glede nezakonskih otrok, mislijo namreč, da morajo nezakonski otroci v vsakem primeru do polnoletnosti slediti materi v vseh spremembah njenega občinskega statusa, celo tedaj, kadar je otrok pozakonen. Takšna razlaga nas ne bi samo pripeljala do nezaželenih zapletljajev in do kršitve zakona o državljanstvu, temveč krši tudi pravno prakso v velikem delu naše države. Edina pravilna razlaga, ki se more dati po zakonskih določbah je ta, da nezakonski mladoletni otroci slede materi pri njenih spremembah občinskega statusa, vendar samo tedaj, kadar je spremenila svojo domovinsko pravico, ne pa tedaj, kadar jo je spremenila zaradi poroke.

Nekatero upravne oblasti si zadajajo tudi vprašanje: Kje je domovinska občina nezakonskega otroka, rojenega po materini poroki? Ali v tisti občini, kjer je mati pred poroko kot dekle imela domovinsko pravico.

Zakonske določbe se je treba držati takole: 1. Nezakonski otrok je pristojen v tisto občino, kjer ima nezakonska mati domovinsko pravico na dan njegovega rojstva; to svojo domovinsko pravico si ohrani tudi tedaj, če mati spremeni svojo domovinsko pravico s poroko z osebo, ki ni oče nezakonskega otroka, pa tudi tedaj če se poroči s pravim očetom otroka, če s to poroko otroka ne pozakoni.

2. Nezakonski otrok poročene žene ali vdove ali sedno ločene žene je pristojen v tisto občino, kjer je zakonska mati imela domovinsko pravico na dan njegovega rojstva, čeprav si je ona pridobila to domovinsko pravico s poroko. Tak otrok si ohrani svojo domovinsko občino tudi tedaj, če je njegova mati spremenjena s poroko, v kolikor se ne poroči s pravim očetom otrokovim in če ga s to poroko ne pozakoni.

„Krvava Španija“

V pariški »La Croix« je zunanje-politični urednik Jean Guiraud napisal zelo zanimiv primerjalni članek o delovanju ljudske fronte v Španiji in v Franciji, ki ga zaradi njegove poučnosti našim bravcem dajemo na razpolago.

Ljudska fronta v Španiji je zares v vsakem pogledu sestra francoske ljudske fronte v Franciji. Obe se poslužujeta istih sredstev pri propagandi, obe na isti način zavajata javnost v zmoti, obe z istimi metodami celo poskušata pridobiti zase simpatije katoličanov. Toda če smo pravični, moramo francoski ljudski fronti odpisati strahotne postavke, ki obremenujejo njeno špansko sestro, ki ima na vesti okrog 7000 katoliških škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic in neštivilne množice drugih ljudi. Žena in otrok, ki so bili poklani, postreljeni, požgani in na vse mogoče sadiščne načine mučeni, predno so izdihnili. Da, to so storili člani španske ljudske fronte in ne francoske. Vendar pa naj nas to ne uspava, kajti simpatije, še več, naravnost občudovanje, ki ga francoski socialisti in komunisti izražajo na naslov španskih bratov ljudske fronte, je za nas opomin, da občudujemo tudi grozodejstva, s katerimi so se španski sodruzi okropili.

Španska ljudska fronta je organizirala v Valenciji tudi ministrstvo za propagando. In čudno! V nameri, da bi si poiskali še drugih prijateljev razen sovjetskih boljševikov, si gospodje tega ministrstva, ki govorijo po radiju in pišejo ter razpošiljajo okrožnice, niti ne prizadevajo, da bi svoje zločine prikrivali, marveč nastopajo tako predržno, kot da bi oni bili obtožitelji in ne obtoženi. Celotno odlični francoski katoličani, ki jih v Valenciji brez dvoma imajo za velike navčneže, pošiljajo svoje propagandne okrožnice, v katerih neki »duhovnik«, ki se imenuje kanonik iz Cordobe, a ki brčkone ni nič drugega kakor čisto navaden maskiran komunist, pripoveduje katoličanom, naj smatrajo »špansko ljudsko fronto za gibanje, ki bi se mu pridružil sam Jezus Kristus, če bi bil Španec. To je cinizem, ki jasno kaže, kaj lahko vse stori duh lažnjivosti, ki je glavna gonilna sila vseh sovražnikov cerkve, ki so pravi sinovi »očeta lažje«.

Ti ljudje, ki so, ne da bi z očmi trenili, masakrirali na tisoče in tisoče ujetnikov, duhovnikov, otrok in odraslih, nam sedaj pošiljajo fotografske posnetke madridskih ulic »po bombardiranju po nacionalističnih letalih«. Ti ljudje, ki so hladnokrvno požgali na tisoče cerkve in dragocenih zgodovinskih stavb, skrunili največja svetišča Španije, skrunili celo Navetevješe v oltarjih, zažigali sveta oblačila, križe in svete podobe, vpepeljevali samostane in ropali po cerkvenih zakladnicah, uničevali starodavne dragocene umetnine, se drznejo sedaj pošiljati na naslov francoskih katoličanov fotografski posnetek nekega škofovskega grobišča, ki ga je razdrila letalska bomba ter pristavljajo pod sliko himnavsko pripombo o »grozodejstvih nacionalistov«.

Res je, vsako razdejvanje, ki spremlja vojno, predvsem pa najbolj grozovite vojne, to je državljanske, je obsodbe vredno in ga je treba obžalovati, naj bo krivec ta ali oni. Ni ga katoličana, ki bi tega ne podpisal. Toda razdejvanja so hočeš nočeš posledice, neizbežne posledice vojne in bodo tako ostala, dokler človeštvo vojn ne bo odstranilo. Toda k »vojnim posledicam« pa se štejejo hladnokrvna ubijstva nedolžnih žrtv, starčkov, ki se bojno niso udeleževali, nedolžnih otročičev, ki vojnih dejanj sploh ne razumejo, klanje redovniških vojnih in redovnic, ki so živelj daleč daleč od tega sveta v molitvi in ljubezni do bližnjega. To ni nobena vojna. To je divjaštvo, ki ga ni mogoče razložiti z »neobhodnimi potrebami vojskovanca ali opravičiti kot »neizbežne posledice vojne borbe«. Tisti, ki na ta način divjajo nad slabimi, ki se braniti ne morejo, in nad nedolžnimi, ki niso nič zakrivali, prekašajo v grozodejstvih divje živali, ki navadno nikogar, niti človeka ne napadajo, razen, kadar mislijo, da se morajo braniti, ali kadar jih k temu podžiga lakota.

Naša dolžnost je, da s prstom pokazemo na te zveri in na njihove nedolžne žrtve, da ne bomo padli v zmoti, da bi postavili v eno in isto vrsto navadne brezsrčne krvnike s srci zverin v svojih prsih, z junaškimi branitelji Alcazarja, ali z generalom Francom, ki je ponovil starodavno in staroslavno dejanje Henrika IV., ki je oblegal Pariz. A je pozval žene, otroke in starčke, da mesto zapuste, da se izognejo vsem nevarnostim. Franco sam je storil vse potrebno, da bi mogle žene, otroci in starčki iz obleganega Madrida in je objubil, da ne bo dal bombardirati onih krajev, kjer se bodo skrili. Lažnjivi propagandi španske ljudske fronte — s katero simpatizirajo, ki jo občudujejo naši socialisti in komunisti — moramo postaviti nasproti najučinkovitejšo propagando, s tem, da širimo resnico o Španiji. Nedavno je izšla cela knjiga o državljanski vojni, knjiga, v kateri so zbrani vsi podatki o »delovanju« ljudske fronte v Španiji. Vsi podatki, uradne listine, uradne slike. Knjiga nosi naslov »Krvava Španija«. Kdor se hoče prepričati o besnenju brezbožne in protibožne propagande, naj si to knjigo nabavi, naj jo prebere in naj si na podlagi nepristranskih dokumentov sam napravi sodbo. — Pisatelji knjige so izginili v ozadiju dogodkov, ki sami govorijo strašen jezik o pokvarjenosti človeka, ki je vrgel od sebe vsako sled vere v Boga ter je postal zverina za svojega sočloveka, ki bi ga moral ljubiti. Kdor je to knjigo tih praelstal, se ne bo čudil, da je sveti oče Pij XI. dne 14. septembra, ko je v Vatikanu sprejel španske begunce, s trpkim glasom, ki je odmeval po širnem vesoljnem svetu, dejal: »Vse je oskrnjeno, vse je porušeno, vse je uničeno. In to na najbolj prostaki, na najbolj barbarski način. V strahotnem neredu, ki ga še nikoli svet ni videl, so se kosalje divje in zverinske strasti, tako, da se moramo vprašati, če je to sploh združljivo, ne rečemo s človeškim dostojanstvom, marveč samo s človeško naravo, pa naj si je padla še tako globoko.«

Prav je, koristno je, da se za zgodovino ohranijo ti strašni spomini. Služili bodo kot opomin za druge narode, kjer se ljudske fronte hlinijo za simpatije ljudstva in hlinijo celo krščanstvo, samo da bi narode premamile za svojo strašno laž. Služili bodo tudi kot neizbrisni spomenik za barbarstvo onih, ki so Boga zatajili ter so postali sramota za človeško kulturo.

„Narodni val“ oživljen

Z novim letom je v Zagrebu začel izhajati »Narodni val« človečnosti, pravice in svobode. Kot ustanovitelj je naveden Stjepan Radić, kot izdajatelj Vladimir Radić, urejuje ga pa Viktor Kožarić. Svojo nalogo si je sam začel v sledečih besedah: »Trudil se bo, da v borbi za velike narodne in socialne ideale zbliža mesto in vas in da iz vsega hrvaškega naroda, kmetov, delavstva, meščanstva in narodnega izobraženstva, napravi neprodorno fronto, ki ne bo niti premagala niti peklenška vrata.« Prinašal pa bo v prvi vrsti članke o St. Radiću, »nepozabnem učitelju in voditelju vsega hrvaškega naroda«.

Zveza združenih delavcev je nastopila

Lep občni zbor te nove delavske organizacije

Občni zbor Zveze združenih delavcev, ki se je vršil v nedeljo 3. januarja ob pol 10 v dvorani Rokodelskega doma ob navzočnosti številnih delegatov in prijateljev, je pokazal, da je nastop nove organizacije pred letom dni bil upravičen, da je njeno delo želo v letu dni obstanka krasne uspehe, s katerimi je dokazala, da so bili neupravičeni pikri očitki, ki jih je morala pretrpeti organizacija.

Ob pol 10 je predsednik organizacije tov. Jonke začel občni zbor, pozdravil zastopnika delavske organizacije tov. Smersuja, zastopnika društva zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije tov. Sitarja, zastopnika strok. zveze poljedelskega delavstva tov. Valanta, zastop. tov. strok. organizacije jeseniškega delavstva tov. Gaserja, šef-urednika »Slovenica« dr. Ahčina, č. gg. Godino, Tavčarja, podružnične delegate, zaupnike in zastopnike snujočih se združenj. Z navdušenim pritjevanjem so bila zborovanja poslana pozdravna pisma voditelju slovenskega naroda dr. Antonu Koročcu, ministru dr. Mihlu Kreku, min. za soc. pol. in nar. zdravje Dragiši Cvetkoviču, velikemu dobrotniku del. nadškofu dr. Antonu Bon. Jegliču, ljubljanskemu knezoškofu dr. Gregoriju Rožmanu, mariborskemu knezoškofu dr. Ivanu Tomažiču, banu dr. Marku Natlačenu.

Poročila

Poročila podružničnih delegatov so bila izčrpna in so nazorno pokazala, da je začeto delo dobilo trdne postojanke, močne življenja, ki bodo v kratkem času zbrale vse dobrohotne delavstvo k oblikovanju novega kršč. strok. gibanja. Vsa ta poročila so pokazala nazorno rast in hotenje organiz. na deželi. Poročilom delegatov se je pridružil poročilo centralnega tajnika tov. Preželja Franceta, ki je med drugim izjavil, da ZZZ predstavlja katoliški slovenski socialni pokret, ki temelji tudi praktično na papeških socialnih okrožnicah. Delavstvo si more priboriti s pomočjo strok. organ. boljši vsakdanji kruh in zadostno zaščito za svoje zdravje in življenje. Delavsko vprašanje ni več danes vprašanje dobrodelnosti, temveč je vprašanje borbe. Delavstvo ne prosi in ne sme prositi miloščine, ampak zahteva to, kar mu je družba dolžna dati za njegovo delo. V tej borbi za delavske interese se je izživljala ZZZ, dosega je, da se niso izvedle med tobačnim delavstvom večje redukcije in do smo po nešteti intervencijah in zborovanjih dosegli s pomočjo naših gg. ministrov upokojitve 123 delavcev in delavk. Med lesnim delavstvom, ki je skoraj najbolj prizadeto, je bilo delo organizacije najtežje, težave so bile tudi v tem, da so nekateri močnejši odpuščali delavstvo zato, ker je bilo organizirano v ZZZ. Toda moč organizacije je bila večja. Po težkih bojih se je postavilo v obratovanje žage in se zaposlilo delavstvo.

Tudi vprašanju vajencev posveča organizacija največjo pozornost. Na pristojna ministrstva je organizacija poslala posebno spomenico glede ureditve vajenskega vprašanja, predvsem glede izvrševanja §§ 264 in 294 obrtnega zakona. Na njeno pobudo se bo sklicala anketa o vajenskem vprašanju v mesecu februarju.

Delo organizacije oglašja tisk, predvsem naše polstrokovno glasilo »Delavska fronta« in vse naše katoliško časopise, kakor tudi redne brošure Delavske knjižnice, ki je v teku leta izdala brošuri »Krščanska strokovna organizacija« od Valanta Malana, in Prenišnik Franca »Zakaj nismo krščanski socialisti«. Redno bo ZZZ izdajala brošure praktične in načelne vsebine in razjasnila slovenskemu delavstvu vsa peča vprašanja, o katerih je bilo tako malo počeno.

Ker se mora vsak pokret opirati na krajevne skupine, ki so nosilke ideje v posameznih krajih, morajo biti te skupine prožne, stalno poučene, za kar bi služili strokovni sestanki. Svoje poročilo je tov. tajnik zaključil z željo, da bi sodelovali še naprej s tako ljubeznijo kot dosedaj, da bo Zveza združenih delavcev čim prej zavojevala celotno slovensko katoliško delavstvo.

Poročilo predsednika tov. Jonkeja je predvsem razjasnilo vprašanje, zakaj je bila Zveza združenih delavcev po slovenskem delavstvu poklicana v življenje. Nastop ZZZ je primerjal nastopu škofa Mahničnika, ki je z odločno gesto napravil konec vsakemu sponemljenju in nergaštvu ter izrekel jasne besede ali, ali, ali katolik, ali liberal, ali katolik, ali socialist, ali za Krista, ali proti njemu, ali po papeških okrožnicah, ali brez njih in proti njim. Prav tako je nova organizacija končala z vsakim slepom in ljubimkanjem z marksizmom in socializmom ter napovedala borbo proti vsaki načelni meglenosti in nergaštvu, vsakemu netenju razrednega sovraštva, vsakemu smešenju cerkvenih nauk. Zamišljal je navodila papeža Pija XI. o obnovitvi socialnega reda so dobila v ZZZ neustrašnega zagovornika: Danes ko se bje predvsem idejni boj odklanjamo vsako vabilo socialistov in komunistov, ki pod krinko gospodarske skupnosti skušajo zavajati v idejno programno skupnost. Teško je bilo zastaviti plug dela v še neobdelano njivo krščanskega socialnega pokreta. Toda vedeli smo, zakaj smo poklicani. Iz dneva v dan je delo raslo in postavilo 20 podružnic v vseh krajih Slovenije. Od muh. enodnevne, kakor smo bili nazvani, smo zrasli v organizacijo, na katero se z upoštevanjem gleda. Da gremo v borbo proti kapitalizmu in komunizmu, zato smo se 15. novembra 1935 včlanili v Slovensko kat. občestvo za zmago duha Kristusovega. Poročilo tovariša predsednika je bilo deležno navdušenega pritjevanja.

Narodna galerija v preteklem letu

Ob novem letu si eveda želi tudi ta naša odlična kulturna ustanova boljših časov, ki jih vsakor zasluži in potrebuje, če naj izpolni zahteve, ki jih ji stavijo naši umetniki, pa tudi oni, ki jim je pri arcu stara umetnost. Do dograditve nove moderne galerije bo le še poteklo precej časa in mora bdeli še Narodna galerija ne le nad zgodovinski materialom, da se nam ne zgubi, ampak tudi nad tvornostjo sodobnih borev.

Vkljub skrajni oskromnemu upravnemu aparatu galeriji skoraj ne ostaja od njenih pičlih sredstev denarja za nakup umetnin in tudi v preteklem letu je mogla vršiti svoje poslanstvo le z mecenatini darovi svojih prijateljev. Le na ta način je lahko zapisala lanske uspehe v svojo kroniko.

Naš mladi umetnostni zgodovinar g. Mikuš je lani izgotovil izčrpen inventar galerijske zbirke: zadnja inventarna številka presega že precej število 1700. Ves ta ogromni material izživja k proučevanju in v tej smeri se je precej storilo.

Ze ob novem letu 1936 sem na tem mestu pisal o glavnih bližnjih nalozah. Ena teh je prireditve razstave bratov Subicev. Ta se bo najbrž vršila lahko že letos, čeprav je zbiranje raztresenega gradiva zelo zamudno.

Poročilo tovariša blagajnika je pokazalo, je s tako pičlim dotokom finančnih sredstev ustvarjala organizacija le s svojim idealizmom.

Volitve

Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni predsednik Kukovica Fr., ostali člani odbora pa Valant M., Preželj F., Kalčić R., Jonke J., Grebenšek V., Pirih M., Vrbančić S., Hvale M., Kordin F., Pirih V., v nadzorstvo Krvina, Lobjoda, Kranjc, v razsodišče Smersu, Česnovar, Sitar.

Odbor je sklenil predlagati občnemu zboru resolucijo sledeče vsebine:

Načelna izjava nove delavske organizacije

Načelni del:

1. ZZZ je krščanska strokovna organizacija slovenskega delavstva, ki hoče ščititi neposredne koristi svojega članstva, posredno pa tudi koristi vsega delavstva.

2. ZZZ se more priključiti vsak slovenski delavec, ki iskreno priznava socialni nauk katoliške Cerkve ter brez pridržka odklanja marksizem in njegov razredni boj, diktaturo proletarijata in njegovo brezboštvo.

3. Zato presoja vse gospodarsko in socialno življenje s stališča krščanstva in hoče svoje stremenje uveljaviti po socialnih načelih izraženih v socialnih okrožnicah »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno« in kakor jih izpoveduje mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij v Utrechtu.

4. ZZZ iskreno priznava oblast cerkvenega učitelstva glede pravne strani reševanja socialnega vprašanja.

5. Brez pridržka zato priznava socialni nauk okrožnice »Quadragesimo anno«, zlasti glede korporacij, da bo namreč »popolno ozdravljenje le tedaj mogoče, ko se bo odpravilo tisto medsebojno nasprotje (razrednega boja) in se bodo ustanovili dobro urejeni udje socialnega telesa, namreč korporacije«. Za ustanovitve teh krščanskih korporacij (delovnih občestev), ki sklene na stanovskih organizacijah delojemalcev in delodajalcev do katerih naj pride po svobodni odločitvi ljudstva, gre ZZZ v odločni in neustrašni boj.

6. ZZZ je povsem samostojna in od nobene druge organizacije odvisna. Toda biti hoče in ostati bistven člen slovenske katoliške skupnosti.

7. Zato poziva ZZZ vse slovenske stanovne, ki se prištevajo kat. skupnosti, da delajo na dejanski izvedbi teh načel v socialnem in gospodarskem življenju.

Stvarne zahteve:

Radi takojšnjega zboljšanja položaja občni zbor zahteva:

1. Izvede naj se zakonito zavarovanje za starost, onemoglost in smrt za vse panoge delojemalcev, ker ti z izjemo članov Pokojninskega zavoda nimajo nikakih sredstev za preživljanje ko onemorejo ali se postarajo.

2. Izda naj se zakon o osebnju, zaposlenem v hitnem gospodinjstvu v smislu predlogov strokovnih organizacij. V zakonu naj se osebnju zagotovi možnost opravljanja verskih dolžnosti.

3. Občni zbor opozarja na poseben položaj Slovenije, katere prebivalstvo je v veliki meri nujno navezano na zaposlitev v industriji. Zato obsojamo vse ukrepe, ki škodujejo industriji Slovenije in zahtevamo, da predvsem državne oblasti pokažejo v tem oziru popolno umevanje.

4. Stanje bolnišnic na področju bivše ljubljanske oblasti onemogoča hitro zdravljenje delavstva vsled pomanjkanja prostora. Ljubljanska bolnišnica je prisljena odklanjati bolnike, ki so po zdravniškem mnenju potrebni zdravljenja v bolnišnici. Da se odpomore tem razmeram, pozdravlja občni zbor zahtevo po zgraditvi moderne bolnišnice s popolno kliniko v Ljubljani.

5. Upokojitve države in državnih ustanov niso izenačeni. Starejši upokojitvi nimajo izpolnjenih eksistenčnih pogojev. Zato želimo, da se izvede izenačenje vseh upokoječev, opozarjajoč pri tem na bedno stanje več sto upokoječev Uprave mnogopola (tobačne tovarne v Ljubljani).

6. Občni zbor ZZZ je mnenja, da so delavske socialne ustanove najboljše upravljane, če jim nanašajoč uprave, ki so dejanski izraz volje delavstva. Zato naj se takoj izvedejo volitve v Delavskih zbornicah, posebno še, ker je njihovim delegatskim zborom že potekla funkcijska doba. Za SUZOR in okrožne urade naj se izdela dober volilni red in naj se po njem izvedejo volitve njihovih samoupravnih organov.

7. Protestiramo proti omejitvi izvajanja § 219 obrtnega zakona in zahtevamo, da se določilo tega

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastojtu krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz žolca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefovo« grenko vodo in jo dobro preneso tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30474/33.

paragrafa izvaja tudi za zavarovance Bratovskih skladnic.

8. Radi omejitve gospodarstvu škodljivih in čisto političnih stavk želimo, da se z zakonom določi poseben razsodiščni postopek, ki bo ugodil pravičnim zahtevam delavstva.

Resolucija je bila z navdušenjem sprejeta.

Ker je življenje v organizaciji pokazalo, da dosedanja pravila ne ustrezajo vsem zahtevam, je odbor sklenil predlagati občnemu zboru nova pravila, ki bodo organizaciji pomagala do pravega razuma in neoviranega delovanja. Nova pravila so osnovana na društvenem sistemu in ne na podružničnem kakor so bila dosedanja. Nova pravila ustrezajo kar moči delu strokovne organizacije, zato so se enoglasno sprejela.

K točki »predlogi« je stavil svoj predlog tov. Preželj, da se novi odbor pooblasti, da izdela v okviru pravil na podlagi praktičnih zahtev organizacije osnutek poslovnika, ki se bo na prihodnjem občnem zboru predložil v odobritev. Predlog se je osvojil in novemu odboru se je poverila naloga izdelave osnutka.

Obenem je bil dan predlog, da dobi organizacija svojega duhovnega vodjo in da se praznik sv. Jožeta proglasi za društveni praznik. Videč važnost tega predloga za izrazito katoliško strokovno de-

Evharistični križ v Ajdovcu podrt in postavljen!

Na sv. večer so ga podivjani neznanci podrti, na novo leto so ga verniki zopet postavili

Ajdovec, 2. jan.

Na sveti božični večer, ko vsako nepokvarjeno človeško srce občuti nekaj svetega in se zateče k jaslicam, kjer premišljuje srečo, ki jo je prinesel Jezusček, ob tistem času, ko naši verni gospodarji hodijo okrog svojih poslopij z rožnim vencom v roki in z blagoslovljenim vodo krojijo svoje imetje, v tem času je padel pri nas v Velikem Lipovcu — evharistični križ. V starih časih so goreče grmade oznanjale po gorah bližajočo se turško nevarnost, po istih gorah naznanjajo danes podrti križi tudi veliko, morda še večjo nevarnost. Takrat so se ljudje zatekli v cerkve po božjo pomoč. Tudi mi smo takoj na praznik prvega mučenca prosili Boga v župni cerkvi, da naj jim tega ne prišteje v greh in naj nas v prihodnje varuje pred takimi in podobnimi nesrečami in škambli.

Naši fantje so šli takoj na delo in na isto mesto postavili za pol metra višji križ, od prejšnjega, ki je meril 15 metrov. Na novega leta popoldne pa je šla vsa fara s procesijo k blagoslov-

vitvi novega evharističnega križa. Dolga je bila vrsta, ki se je vila med polji in gozdi in na glas molila. In kakšna je ona na sveti večer, ki je imela namesto molka žago v roki?

Teško je bilo gledati podrti križ (kakor bi gledal ubitega človeka, je dejal star mož), toda toliko bolj vesel je bil človek ob pogledu na okrašen križ, ki se je dvigal nad družino zvestih faranov. Ob pogledu na oba križa je moral spregledati vsak in se zamisliti, da je to znamenje, kateremu se bo nasprotovalo. Podrti so ga, postavili smo višjega, naši fantje se ne strašijo truda ob zopetnem postavljanju in za naša dekleta ni nikdar toliko mraza, da ne bi našle zelenja za vence, in za naše ljudi ni nikdar preteško dati drevje za božjo čast.

Po nagovoru in slovesni blagoslovitvi je pevski zbor odpel več pesmi na čast Kristusu Kralju. In ko je bilo že cerkveno opravilo končano so še do teme ostali ljudje ob križu, kot bi hotel pokazati, da ga bodo varovali pred vsemi in vsakomur.

Glas bednega brezdomca

Gospod urednik! Sprejmite v predele svojega lista tudi besedo bednega brezdomca.

Vse časopise veliko piše o brezposelnosti in delomrznosti. Pišejo o tem po večini taki, ki gledajo na te pojave od zgoraj dol. Naj pa enkrat še en tak pove svoje misli, ki sam spada med velikočlansko družino brezposelnih.

Zalostna je ta zadeva v zgodovini sedanje človeške družbe. Jaz sam sem skoraj vedno brez doma, čeprav ne spadam med delomrzne ljudi. Brez doma sem pa že toliko časa, da mi ni mogoče povedati in naštetih števil let. Mislim, da govorim o tem poglavju z isto opravičenostjo, kakor tisti, ki o njem navadno pisarajo in sede za polno mizo zemeljskih dobrin, med tem ko jaz uživam podarjeno mi kosilo tam zunaj kje, na mrazem hišnem pragu. Pa še hvala Bogu, če ga dobim!

Nekaterikrat poročajo časopisi, da je ta ali oni delodajalec ponudil brezposelnim delo, nikdar pa še ni bilo brati, kakšno plačo jim je ponudil. In vendar je poglavje o plači nemalo zanimivo. Drugi pišejo, kako cele trupe brezposelnih ob berančino dobro žive. Pa se oglasi spet eden tam na drugi strani in oznanjuje vsemu svetu, kako brezposelni uživajo gorilni špirit. Ko bi se jim res tako dobro godilo, bi jim ne bilo treba piti tega strupa! Ni lepo, da se tako reče oznanjuje v vsej javnosti.

Šliši se beseda, da nameravamo tvesti tako zvano »priliso delo«. Jaz pravim: »Pravi!« A preden ga uvedete, premislite še tole: Mnogo javnih del se je letos izpeljalo po vsej Sloveniji. A malo sem videl pri teh delih zaposlenih brezdomcev. Tam spomladai sem pri nekem takim podjetju poprašal za delo. Delovodja me brž poprašja, iz katere občine sem doma. Ko mu povem, mi pravi, da sme sprejemati samo ljudi iz domače občine. Dobro!

Za novo postajališče pri Medvodah

G oričane, 4. januarja.

Še novembra je društvo železniških uradnikov v Ljubljani priredilo predavanje o potrebi novih postajališč okoli Ljubljane. Vodilna misel tega predavanja je bila, da naj služijo železnica potrebam naroda, za katerega je pač zgrajena. Predavanje samo ni bilo važno le za Ljubljano, temveč tudi za njeno širšo okolico. Med drugim je bila v tem predavanju tudi dokazana potreba novega postajališča na Ladji, t. j. med postajama Medvode in Gorenja vas-Reteče, in sicer v razdalji cirka 2 km.

V imenu domačinov pa navajam še te-le razloge:

Na novo postajališče bi težile naslednje vasi: Draga, Sora, Rakovnik, Goričane, vsa naselja, ki težejo na dolino Ločnice, Ladja, Senica, Podreča in Zeje. Vse te vasi so gospodarsko, kulturno in upravno zelo povezane z mestima Ljubljano in Kranjem. Po točnih ugotovitvah bi znašal dnevni redni promet novega postajališča kakih 140 potnikov. S tem je že dovolj dokazana potreba postajališča in donosnost za železniško upravo. S tem bi bila ljudstvo skrajšana pot do postaje za nekako pol ure, kar bi bilo dobrodošlo zlasti ob slabem vremenu. V Goričanah je tovarna za celulozo in tanin, ki zaposluje dnevno do 200 delavcev. Mnogo jih stanuje v Gorenji vasi-Reteče, Medvodah, Mednu itd. In bi se znaten del teh posluževal novega postajališča, kar velja seveda tudi za upravno osebje.

Novo postajališče bi postalo izhodna točka za

DOBRA
PREBAVA
POL
ZDRAVJAI

Lahko normalno izobrazjenje pri zapeki, lenivosti črevesja vsm omogočijo

ARTIN — DRAZEJE Dr. WANDERA.

Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 drazej Din 8— in v vrečkah po 2 drazeji Din 1 50.

Ogl. reg. p. d. br. 22115 33.

lovanje je občni zbor enoglasno sprejel stavljeni predlog.

Kazalec ure se je pomaknil že na 1 popoldne ko je zborovanje le še trajalo. Vsak je čutil, vsak se je potrudil, da mora doprinesiti svoj delež. Tu je klen in izkušen strokovni delavec gorenjskega kota debatiral z dolenskim godim delavcem. Tam rudar z rudarjem o svojih stanovskih vprašanjih, vsem pa je sijalo ob obraza zadovoljstvo, da se bodo za svoje pravice borili s pomočjo krščanske strokovne organizacije, ki je danes tako lepo položila pred slovenskim delavstvom svoj prvi obračun.

Z željo, da se delo poglubi in razširi je pozval tov. predsednik vse sodelavce k intenzivnemu delu, pri katerem naj pomaga Bog.

vitvi novega evharističnega križa. Dolga je bila vrsta, ki se je vila med polji in gozdi in na glas molila. In kakšna je ona na sveti večer, ki je imela namesto molka žago v roki?

Teško je bilo gledati podrti križ (kakor bi gledal ubitega človeka, je dejal star mož), toda toliko bolj vesel je bil človek ob pogledu na okrašen križ, ki se je dvigal nad družino zvestih faranov. Ob pogledu na oba križa je moral spregledati vsak in se zamisliti, da je to znamenje, kateremu se bo nasprotovalo. Podrti so ga, postavili smo višjega, naši fantje se ne strašijo truda ob zopetnem postavljanju in za naša dekleta ni nikdar toliko mraza, da ne bi našle zelenja za vence, in za naše ljudi ni nikdar preteško dati drevje za božjo čast.

Po nagovoru in slovesni blagoslovitvi je pevski zbor odpel več pesmi na čast Kristusu Kralju. In ko je bilo že cerkveno opravilo končano so še do teme ostali ljudje ob križu, kot bi hotel pokazati, da ga bodo varovali pred vsemi in vsakomur.

Vse v redu! In grem naprej. Čez nekaj časa pridem spet v tisti kraj in do tistega podjetja — a kaj vidim?! Tam so bili zaposleni ljudje iz vseh mogočih hkraje in občin, celo iz tujih banovin, še več, celo iz tujih držav! Vidite tole pa ne more biti več v redu. Tujec dobi delo, domači brezdomci naj se pa zadovoljijo s tem, da smejo meriti kilometre po domačih cestah.

Vem, da je težko vzeti takegale počestnega brezdomca na delo. Kje je hrana, kje stanovanje! Pare nima v žepu, kdo mu bo kaj zaupal! Bos in dostikrat samo napol oblečen... In vendar morajo slovenski brezdomci tudi živeti! Dajte jim dela vi, ki imate vajeji v rokah! Vsa največja beda bo s tem odpravljena.

Ali ne kričijo po ozdravljenju tudi dejstvo, da dobite pri javnih delih zaposlenih polno kmetov in njihovih sinov, brezposelni brezdomci pa po cestah Bogu dneve krajejo in dolgčas prodajajo. Pred nekaj leti kmetje niso šli k takim javnim delom. Kmet je delal doma in je prepuščal taka dela drugim, potrebnjšim rokam. Njega je živel dom. Sedaj se pa rekrutirajo delavci ravno iz kmetijskih družin. In to v vedno večjem številu. Tudi kmet in njegova moč sta strta. Zvišajte cene kmetiskim pridelkom in izdelkom, da bo kmet lahko ostal na domu in bomo mi, drugi lahko prišli do dela. Seveda nečem delati krivice kmetom z obilno družino; taki so nekaterikrat naravnost prisiljeni, da si poiščejo še kakšen postranski zaslužek.

Poskrbite tudi, da bo delavec dobil delu primerno plačo. Dobro plačan delavec — dober državljan, slabo plačan delavec — in vrhoteče se k delu prisiljen — prvi in največji prevratnik!

Priliso delo naj se le vpelje, a samo za tiste, ki delati ne marajo! Tudi takih bo vedno dovolj, dokler bo svet stal. Nam drugim pa dajte delo, pa bomo kar zadovoljni. Eden izmed tisočerin.

izletnike (obrtiški dom na Govejeku, Sv. Jakob, Osovnik itd.).

Promet popotnikov bi silno narasel v letnem času tudi radi kopalev, ker bi bil z novega postajališča dostop naravnost do idealnega naravnega prostora za kopanje.

Radi ugodne lege je že danes prodanih v neposredni bližini Goričan mnogo parcel nedomačinom, ki si nameravajo tu zgraditi svoje domove, s postajališčem bi se to seveda v pospešenem tempu nadaljevalo. Naselili bi se tu samo ljudje, ki so tesno povezani z Ljubljano in bi zelo vplivali na potniški promet novega postajališča. — Goričane so letna škofovska rezidenca, kar v tem času poveča vsakor promet med Goričanami in Ljubljano.

Zelo hvaležni smo iniciativnemu delu društva železniških uradnikov na tem polju, ki je s tem pokazalo pravo razumevanje za gospodarske potrebe naroda.

Opogumljeni a tem in da uresničimo naš dolgoletni načrt, se je takoj po tem predavanju osnoval v Goričanah odbor za postavitev postajališča Ladja. Odbor je pričel že z delom in je pripravljen doprinesiti tudi delne finančne žrtve, ki bi nastale s postavitvijo novega postajališča.

Vloga za postavitev postajališča Ladja bo v krakem predložena železniškemu ravnateljstvu v Ljubljani.

širite katoliško časopisje!
V boj za naše časopisje!

Gospodarstvo

Železniški dohodki rastejo

Glavno ravnateljstvo drž. železnice je sklenilo te dni svoje račune o definitivnih prometnih dohodkih za mesec avgust t. l. S tem nam je dana možnost pregleda za prvih osem mesecev lanskega leta. Slika, katera nam se nudi je izredno ugodna z ozirom na porast števila potnikov in zadovoljiva z ozirom na napredek celokupnih dohodkov. Ako primerjamo podatke za prvih osem mesecev lanskega leta z onimi v zadnjih petih letih za isto razdobje, tedaj vidimo, da se je na primer število potnikov povečalo za 11,36% in dohodki iz potniškega prometa za 14,26% v primeri s predlanskim letom, dočim je število potnikov lani za 18,82% večje kot pa v letu 1932. Ta porast predstavlja pravi rekord v potniškem prometu; zlasti pa ima ta porast še poseben pomen, če pomislimo, da takega napredka ne zaznamo niti ena evropska železnica v zadnjem letu v enakih okoliščinah in pogojih:

vzrok padanja in ta je, da so naši tarifi v blagovnem prometu predragi in da se je tudi volumen naše zunanje trgovine napram izvestnim državam, pri katerih so naše železnice bile vedno znatno aktivne, zmanjšal. Nekoliko pa moramo pripisovati padanje blagovnega prometa tudi dejstvom avtomobilske konkurence kakor tudi spremljenim smerem in stradicije inozemskih tranzitov. Blagovni promet v prvih 8 mesecih zadnjih pet let se je gibal kot sledi:

leto	(dohodki v tisočih din)			
	lokalni	direktni	tranzitni	skupaj
1932	582,670	84,261	54,366	821,298
1933	653,562	96,042	52,430	802,035
1934	707,914	107,277	50,296	865,488
1935	696,284	120,373	55,808	872,461
1936	674,044	97,419	47,759	819,222

Medtem pa so se celokupni prometni dohodki z ozirom na potniški promet vendar le povečali napram letu 1935 v prvih osmih mesecih za 1,7% in so znašali v zadnjih petih letih:

leto	v tisočih din	
	lokalni	skupaj
1932	1.202,668	1.153,227
1933	1.210,210	1.187,676
1935	1.208,412	

leto	število potnikov	dohodki v tisočih din
1932	21.360.506	368.157
1933	19.522.723	338.988
1934	19.087.007	333.480
1935	22.790.867	304.666
1936	25.382.257	348.132

Blagovni promet pa kaže začasno še tendenco padanja. Vzroki so različni. Glavni vzrok je pač ta, da gre naš žitni izvoz večinoma po Donavi, ker je ta način prevoza še najcenejši. Ne smemo pa prezreti na drugi strani še en glavni

Naše gospodarstvo v novembru

Pravkar je Narodna banka izdala svoje mesečno statistično poročilo za november 1936, iz katerega posnemamo nekatere podatke, ki doslej še niso bili objavljeni v naših listih.

Naše borze.
Promet v efektih na naših borzah je dosegel novembra 27 milij. din ter je bil za 4 milij. manjši kot v oktobru, pač pa je za 9 milij. din višji kot v novembru leta 1935. Skupno je znašal efektivni promet na naših borzah v prvih 11 mesecih lani 232 milij. din, 1935 pa v prvih 11 mesecih 492 milij. din.

Prav znaten je bil devizni promet tudi v novembru, čeprav je bil nekoliko nižji kot v oktobru, ko je dosegel rekordno višino 306 milijonov. Znašal je v novembru 202 (leta 1935 novembra 176) milij. din. Skupno je dosegel v prvih 11 mesecih 1936 2.581 milij. din, leta 1935 pa v prvih 11 mesecih samo 1.338 milij. din.

Najvažnejši tečajni državnih papirjev so bili v novembru zopet višji kot v oktobru. Bili pa so naslednji: vojna škoda novembra povprečno 377,68 oktobra 368,63) 7% investicijsko posojilo 85,46 (84,53), agrarni 49,58 (48,87), begl. obveznice 69,58 (68,57).

INDEKS CEN V NOVEMBRU

Naš indeks cen izkazuje v novembru ponovno prirastek in le še malo zaostaja za indeksom prejšnjega leta. Vendar so se dogodile v pomenu in razvoju cen posameznih skupin predmetov od leta 1935 sem znatne izpremembe, čeprav je na splošno ugotoviti zadnje mesece enako nagibnost navzgor.

Indeksi posameznih skupin je naslednji (1926 je enako 100):

	nov. 1935	okt. 1936	nov. 1936
rastlinski proizvodi	82,5	64,3	65,7
živina in proiz.	58,9	64,7	65,4
mineralni proizv.	81,1	80,8	81,0
indust. proizv.	69,4	71,1	72,1
cene na drobno			
Belgrad	83,7	79,8	80,5
Zagreb	81,3	80,1	80,4
Ljubljana	84,6	82,1	82,9
Skoplje	83,9	87,1	88,9

Stanje 20. največjih bank

Poročilo Narodne banke še ne navaja statističnih podatkov o stanju vlog dne 1. novembra pri vseh denarnih zavodih. Pač pa vsebuje še podatke o stanju 20 največjih zasebnih bank v državi. Iz tega dela poročila je razvidno, da so vloge pri teh zavodih v novembru narasle za 15 na 3.028 milj. Din. Gotovina v plačajnih teh bank je padla od 310 na 293 milj., pač pa so narasla posojila za 26 na 4.136 milj. Din.

Plačilo pobotniške takse

Pred kratkim je izdalo ministristvo financ, oddelek za davke važno pojasnilo glede pol odstotne pobotniške takse, ki jo morajo plačevati privatni uslužbenici, ki prejemajo svojo plačo od denarnih zavodov in drugih korporacij oziroma privatnih oseb. Nekateri delodajalci (banke, zavarovalne družbe itd.) so namreč do sedaj tako prakticirali, da so od plače svojih nameštencev odbili uslužbenški davek z doprinosom vred in tudi pobotniško takso ter plačevali slednjo v kolkih samo od čistega prejemka, izplačanega uslužbencu. — Ta praksa pa je napačna, kar je imenovano ministristvo pod br. 75.690 od 19. XI. 1936 pojasnilo, da se mora pol odstotna taksa za 2. odst. pripombe 1. tar. post. 33 taka zak. plačevati od bruto prejemkov privatnih nameštencev.

Da ne bodo imenovani delodajalci zapadli običnim taksnim kaznim, opozarjamo na pojasnilo.

Plačilni promet s Švico

Narodna banka objavlja, da je počenši s 1. januarjem 1937 urejen plačilni promet s Švico sledeče:

1. Počenši s 1. januarjem se uporablja uvozna kontrola, uvedena 6. aprila, tudi pri uvozu iz Švice.
2. Trgovske obveznosti domačih tvrdk proti švicarskim upnikom se regulirajo izključno s polaganjem dinarjev pri Narodni banki po pooblaščenih denarnih zavodih s potrebnim opravičilom.
3. Dinarji, nastali na način, določen v točki 2., se morejo porabiti samo za plačilo izvoza v Švico s pristankom Narodne banke. Od tega je izzvetlo plačilo pšenice, koruze in vseh ostalih predmetov, za katere potrdila o zavarovanju valute izdaja izključno Narodna banka.
4. Po izravnavi klirinškega salda se mora blago, izvoženo v Švico plačati samo v prostih devizah, od katerih se ima eno tretjino ponuditi Narodni banki, dve tretjini pa lahko prodajo na borzah za potrebe domačih uvoznikov.
5. Narodna banka bo izdala potrebna navodila za izvrševanje tega odloka.

Povečanje izplačanih kvot tudi pri Srbski banki v Zagrebu. Po povečanju izplačilne kvote pri Jugoslovanski banki, o kateri smo že poročali, sporoča sedaj druga zagrebška velika banka, Srbska banka, da bo počenši s 1. januarjem 1937 neomejeno izplačevala stare vloge na knjižice do 4000 din, stare vloge v tek. računih pa 8.000 din poleg obresti za drugo polovico 1936. V naslednjem podajamo pregled povečanja izplačilne kvote Srbske banke:

Druga polovica 1935 do 1000 knjižice, do 1000 din tek. račun; prva polovica 1936 2.500 din knjižice, 5.000 din tek. račun; druga polovica 1936 3.500 din knjižice, 7.000 din tek. račun; prva polovica 1937 4.000 din knjižice, 8.000 din tek. račun.

Kulturni obzornik

† Miguel de Unamuno

Sredi bratomornega boja na Špankem je umrl eden največjih španskih duhov, tisti, ki je s svojimi deli največ pripomogel, da se je zrušil stari red ter začel ustvarjati novi, on, ki je bil imenovan »oče španske revolucije«, rektor univerze v Salamanci Miguel Unamuno, ki pa je — na njemu bistven, paradoksalen način — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce za cilje, ki niso dosegljivi, pa — zdaj umrl kot priatelj španske tradicije. Tako je ostal sebi zvest: Unamuno ni bil nikdar revolucionar v smislu sistematičnega nasilnega preobrata, temveč večeren opozicionalec proti obstoječim razmeram; zato je bil v času desničarskega nasilja anarhist ter v času revolucijskega nasilja reacionar... Bil pa je utelovljena duša španskega naroda, tista, ki jo je tako klasično predstavljal Cervantes v Don Kihotu, ki edina rodi take idealiste, večne borce

Roža iz Jerihe

Tudi med rastlinami je mnogo takih, ki prirada po macehovsko ravna z njimi. Po izsušenih krajinah Mehike, kjer je samo golo skalovje in skoraj nič dežja, živi komaj za krožnik velika rastlina, ki tvori zvezdo z listjem poraslih stebel, ki ploščato ležijo na tleh. Prav na steblo se naslanjajo nežni, luskinasti lističi, liki pri naših mahovih. In glej: rastlina spada zares v družino mahov, je potomka starega plemstva, ki se more ponašati z dolgo vrsto svojih pradedov, ki so bili nekoč najmočnejši med rastlinami in ki so živeli, še preden se je tvoril premog v zemlji.

Rastlinam je voda najpotrebnejše hranivo. Kako se je mala rastlina le mogla prilagoditi suši? Ko po mesece ne pade niti kaplje dežja, ko ni ne trohice rose? Dan za dan pripeka sonce z neba in požge vse, kar je živega po skalovju! Rastlina je na vse načine ogrožena in v nevarnosti, da usahne. Bori se za svoje življenje: vsa se zvije vase in skolačka, da leži na tleh ko rjava kepica. Videti je ko mrtva, a čim dežuje, ze zgodi pravi pravcati čudež z njo. Brž se kepica odpre in razmota, vejice se iztegajo po zemlji, lističi se razvijajo, iznenada ozelenijo in oživijo!

Kje pa je bilo dotlej zelenilo lističev? Skrilo se je bilo v najbolj varne koticke, v koticke celic, zakaj vprav zelenilo je poglavitni vir življenja rastline, ker je barvilo ko kemik in kuhar, ki pripravlja hrano za celice. V tisti strašni suši srka rastlina življenje iz nekega mastnega olja, ki je shranjeno v celicah in ki ovira tudi izhlapevanje.

Vse to nas spominja na zimsko spanje nekaterih naših živali, ki vso zimo ničesar ne zaužijejo, a se preživljajo z odvšino maščobo svojega lastnega telesa. Omenjena rastlina more po več let prestajati brez vsakršne moče, a čim jo osvežiš z vodo, brž ozeleni in raste dalje. V trgovinah s semeni in rastlinami moreš to rastlinico kupiti; imenujejo jo »roža iz Jerihe«. Poceni je in ljubko poživlja naše sobe.

Druge, na novo vstajajoče rastline se zbudijo le za kratko dobo. Tudi one se imenujejo »rože iz Jerihe«. Tako je taka »pristna roža iz Jerihe« neka rastlina iz družine križnic. Raste v vzhodnem Sredozemlju, ob Aziji in Egiptu. V dobi suše se vejice vpognejo in zvijejo z grozdčastim cvetjem vred in se skolačkajo v kepico. Vihar izruče rastlino iz suhega peska in jo vrtnici nesejo preko širnih pokrajin. V vlažnem ozračju se stebila in grozdčice razvijajo in zdi se, ko da je vse prebujeno v novo življenje. Vse to je pa le fizikalni pojav, ki služi življenju rastline. Ko se trklja po tleh, odpadejo semena, nekaj jih ostane na varnem v notrini kepice. Ko začno kapljati prve deževne kaplje, se vejice razkrecejo, rastlina se nič več ne trklja, umrje, a semena začno kaliti. Ime »roža

iz Jerihe« pa tu prav tako ni umestno, kakor je napačno pri oni rastlinici iz Mehike. Obe nista nikaki roži (vrtnici) in obe ne rastejo nikoli v okolici Jerihe.

Tudi tretja, na novo vstajajoča rastlina, tako zvana zvezda — pritlikavka, se v moči zbudi v novo življenje. Pripada družini košanice, ko naše astre. Kadar odcveto se zapro košarice s semeni, kar je upravičeno zato, da jim veter ne odnese semen. Saj živi tudi ta rastlina v suhih pustinjah, v alžirski Sahari in dalje do Prednje Azije. Mogoče je ta rastlina ona pristna »roža iz Jerihe«, ki je romarje in križarje navdala z mislijo na vstajenje, ko so potovali tod in bili polni duha o čudežih iz Svete dežele? Tudi ta rastlina ni roža (vrtnica) in prav tako tudi ni rastlina vstajenja pač pa tudi ona oddaja svoja semena v vlažnem času vetru in naročje, da morejo vzkaliti.

Vse tri rastlinice so našle ista sredstva in pripomočke, da si ohranijo življenje ondi, kjer ni prav nikakršnih pogojev za življenje in sicer s tem, da so se naučile z neskočnim potrpljenjem prenašati pomanjkanje slehernih sredstev za življenje.

Rojstna hiša sedanjega papeža, v Desio pri Milanu, kjer je bil rojen 31. maja 1857.

„Gospodična oblast“

(Bistvo in delovanje poljske ženske policije)

Bilo je l. 1925, ko so na podlagi ženevske konvencije zoper trgovino z ženskami in otroki prideli poljski kriminalni policiji trideset žensk. Bile so v civilni obleki in so se tedaj ukvarjale samo s preiskovanjem in nadzorstvom ženske prostitucije. Leta 1935 so pa že razširili področje ženske policije in so v Varšavi ustanovili redno, uniformirano žensko policijo za vso Poljsko. Na čelu je »Referat ženske policije« pri osrednjem vodstvu kriminalne policije v Varšavi. Najvišja poveljica tega referata (oddelka) je gospa Paleologue. Njeje so podložne brigade »vojvodstva«, izmed katerih je vsaka razdeljena na kriminalno-policijski in na uniformiran oddelek; vsak oddelek ima svoje delavno torišče.

V varšavski centrali se mlade policistke vežbajo in učijo. Za vstop je treba več pogojev. Ne

Kriminalne policistke se predvsem borijo zoper vse zločine, ki spadajo k seksualni kriminalistiki, zoper trgovino z dekleti, zoper prostitucijo, priležništvo, homoseksualnost in pornografsko literaturo. Vprav glede na priležništvo je varšavska ženska policija dosegla velik uspeh, ko jo je razgnala in iztrebila iz mesta. Varšavska ženska policija je tudi odkrila delovanje prekupčevalcev s pornografsko literaturo v Parizu in na Dunaju in jo v Varšavi zatrla. Prav tako se je ženska policija obnesla v poizvedovalni službi, kjer so ženske lastnosti posebno primerne. Po tajnih lokalih varšavskega ponočnega življenja se »elegantno nastopajočec policistke bolj bojijo ko moških.

Uniformirana tovarišica in otroci.

Uniformirana policistka ima dosti nalog za dobra dela usmiljenja. Zlasti se mora zavzeti za otroke prav po materinsko, kakor tudi policistka občuti in kar je najlepše v izvrševanju njenih nalog. Nikjer si ne želijo, da bi bilo »deklet v uniformi« ko moški. Pustijo jo, da gre zvečer, ko je prosta, domov k svoji družini in je oblečena ko druge ženske in posebno pazijo na to, da ostanejo policistke še bolj ženske kot navadne ženske. Torej »gospodična oblast« mora posvečati vso pažnjo skrbi za otroke. Žal, je ta naloga jako velika: V enajstih mesecih, odkar imajo v Varšavi uniformirano žensko policijo, si je policijska statistika zapisala 5090 otrok, izmed katerih so prišli 1055 otrok zaradi tatvin, 3563 zaradi beračenja; 398, ker so jih starši zavrgli; 67 je bilo izgubljenih. Od teh otrok so jih dali 247 mladinskim sodiščem, 252 v roke drugih oblasti, 479 so jih poslali v njih pristojne občine, 514 jih spravili v mladinska zavetišča, 3510 so jih poslali nazaj k staršem, 67 v bolnišnice in 21 (starejših) je dobilo delo.

Mlade samaritanke v svojih temnomodrih uniformah ne potrebujejo drugih podatkov. Vidimo, da so potrebne v tej dobi. Bili smo pri poveljnici, gospej Paleologue, ki se je v letih 1918—1920 s trideset tisoč drugih poljskih žensk dejansko borila v poljski armadi zoper boljševike in je službovala kot nadporočnica. Ogledali smo si učilnice, čitalnico in delavnico in prišli smo v tisti del poslopja, kjer so bili otroci, ki so jih polovili po cestah. Gruča bednih, bledih otrok nas je obstopila. Trije malčki od dveh do šest let so boječe stali v kotu in so velikih oči motrili družbo. To noč so jih bili prijeli v Pragi — onstran Visle. Njih starši so jih bili ondi postavili na cesto. — »Gospodična oblast«, ki je stala pri teh treh, jih je skrbno odvedla v svetlo spalnico in jih položila v postelje.

»Oh, posodite ga nama za teden dni! Radi bi iz tega stanovanja, pa imam pogodbo za dve leti!«

smejo biti starejše ko 21 do 35 let in morajo biti telesno zdrave in npravno neoporečne. Imeti morajo šest do sedem gimnazijskih razredov, zdaj celo dve leti univerze (pravni študij) in se morajo zavezati, da se sedem let ne bodo ne zaročile ne poročile. Še celo, ko izstopijo iz službe, morajo imeti za možitev dovoljenje svojega bivšega predstojništva. Glede na telo se v šoli urijo v telovadbi, plavanju in smučanju. Svežim obratom dobro pristojna službena čepica, za pasom imajo samokres in pravijo, da znajo bolje streljati ko njih moški tovariši. Z njimi se dobro sporazumejo, so vprav na ženskem zborovanju v Dubrovniku zastopnice poljske policije izjavile.

Novoletni sprejem pri predsedniku Poljske Mościckiju, v varšavskem gradu.

Potres na San Salvadorju, odkoder so šele zdaj prišle prve slike; na podobi vidiš razdrto cesto in porušene hiše v San Vicente.

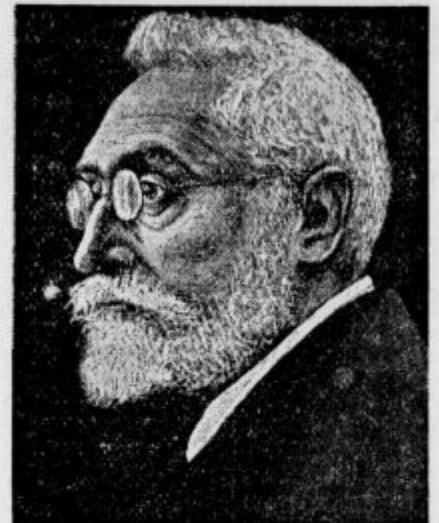
Zasluzek se ponuja

Zdaj pa zdaj poročajo časopisi, da tam in tam straši, da so se na tej in oni spiritalistični seji prikazali duhovi. Vendar prav za prav nihče ne verjame v strahove in duhove. Zato so skandinavski, angleški, holandski in ameriški krožki za dušeslovno raziskovanje od leta do leta višali denarne nagrade, da bi slednjih medij ali sploh kak človek pokazal kakega pristnega »duhac«, ki bi se prikazal tudi podnevi in ne samo v temnih prostorih. Kakih 100 tisoč švicarskih frankov nagrade bi zaslužil tak »proizvajalec« strahov!

Ali to: Koliko sanjačev, tehnikov, fizikov in filozofov se je že bavilo s perpetuum mobilom! Ceprav fiziki trdijo, da je praktično in fizikalno nemogoče narediti perpetuum mobile, vendar sta dva velika, ameriška znanstvena inštituta razpisala nagrado 150.000 dolarjev zanj! Ta vsota je sicer velika, vendar jako majhna, če pomislimo, koliko bi taka iznajdba gospodarsko koristila. Zakaj, kdor bi iznašel vir večne pogonske sile brez vsakršnih pripomočkov, ta tudi ne bi potreboval teh 150.000 dolarjev, ker bi koj neizmerno oboževal s svojo iznajdbo. Vendar leži ta vsota nekeje v neki ameriški banki in kakor je videti, bo ondi še dolgo naložena!

Matematika, geometrija, sta ustvarili že mnogo čudežev. A do danes se na primer ni še nobenemu, tudi najbolj učenemu matematiku posrečilo, da bi spremenil navaden kvadrat le z ravnilom in s šestilom — v krog! Skoraj 5 milijonov dinarjev nagrade čaka takega srečnega matematika. Že večkrat se je iz kakega kota zemlje oglasila vest, da se je temu in temu vendarle posrečilo spremeniti kvadrat v krog, a vendar je doslej še vedno dobiti teh 5 milijonov. Tistim pa, ki bodo mogoče zdajle planili k ravnilu in šestilu, češ, to je vendar lahka stvar, bodi povedano, da so si že davni grški matematiki belili glavo s to nalogo!

Slednjih leži v neki barcelonski banki še zmeraj onih 25.000 pezet, ki jih je naložil neki španski milijonar. Plemeniti mecen je ta denar pripravil za prvo vozovnico za polet na — luno! — zase ali pa za svoj posmrtni pepel.

Miguel de Unamuno španski filozof in pisatelj, ki je koj ob začetku španskih homatij pristopil k pripadnikom generala Franca, je po kratki boleznii umrl v Salamanci.

Laponski Homer

Iz laponskega kraja Jukkasjärvi je so nedavno sporočili smrt Johana Tuurija, ki je dosegel 82 let starosti. V laponsčini je spisal knjigo o Laponecih, ki je prevedena na švedsko, dansko in na druge jezike, in ki mu je dala ime »laponski Homer«. Tuuri je bil jako znamenit človek. Odkar je izšla njegova slavna knjiga o laponskem plemenu, ena izmed redkih knjig, kar jih je izšlo v laponsčini, je minilo 26 let. Spisal je svojo knjigo v laponskem jeziku, čeprav je bil zmožen tudi švedščine in norveščine.

Je pa poglavitna zasluga neke gospe iz Danskega, iz Kopenhagena, da je Tuurijeva knjiga sploh izšla. Medtem ko je polovala na Laponsko, je omenjena gospa, Emilija Demant-Hatt, sklenila, da bo vse leto sledila romanju Laponcev iz kraja v kraj, ko hodijo s svojimi čredami severnih jelenov od pašnika do pašnika. Tedaj je spoznala Tuurija in zvedela, da že dolgo sanja o tem, da bi spisal knjigo o Laponecih in njih življenju. Tuuri pa ni bil vajan po več ur sedeti s peresom v roki, a Danka mu je venomer prigovarjala, naj vendar dokonča svoje monumentalno delo. Ko je bila knjiga v laponsčini dokončana, jo je Emilija Demant-Hatt takoj prevedla v danščino.

A literarna slava mu ni zadoščala. Že v poznejših letih se je naučil risanja in več njegovih akvarelov je dosegel pohvalno priznanje. Razen tega je bil Tuuri strasten lovec na volkove, in pravijo, da ni še nihče ustrelil toliko volkov ko Tuuri.

Dragoceni Spenglerjev pokal za najboljšega igralca hokeja, ki ga je na mednarodni tekmi dobil »H. C. Davos« klub.

Čaj: strup in omamilo

Ceprav imajo v Egiptu izredno stroge odredbe zoper trgovino z mamili, kot z opijem, kokainom, vendar poroča policijski načelnik iz Kaire, Russe Paša, da so vse odredbe in prepovedi ko bob ob steno.

Vsa tista množica Egipčanov, ki je vdana uživanju opija in hašisa in jo je ta strast zaslužila do poslednjega vlakenca njih duha in telesa, ni dolgo žalovala radi prepovedi opija. Vsi ti sužnji svojih strasti so se zatekli k drugemu mamilu, ki so ga kmalu odkrili. Njih navadni, domači čaj vpliva namreč, če je prav zgoščen, prav tako kakor opij. Večjo množino čajevnega prahu prekuhavajo še in še, dokler ni pijača tako močna, da človeka prav tako omamlja kakor opij in hašiš.

Kuha te omamne pijače je pa jako draga zadeva. Strastni pivci čaja izdajo namreč ves svoj zaslužek zanj in so se že tako zaslužili čaju, da brez čajevnega ekstrata sploh ne morejo prestajati. Ta čajev izvleček pa ugonablja in slabi zdravje ljudi tako, da poroča neki vaški starešina iz Nilove doline, da je treba za delo, ki so ga prej opravili štirje možje, kar po osem mož tako so namreč oslabljeni radi tega novega mamila.

»Če bi znala ti kuhati, bi pripravili veliko denarja.«
»Če bi ti znal varčevati, bi pa lahko imeli kuharico!«

»Pravkar berem, da Abesinci svoje žene prodajajo. Ali bi tudi ti mene prodal?«
»O, jaz bi te dal zastonj!«

»No, kako ti je všeč mamina nova obleka?«
»Lepo ti pristojna, mama!«
»In če pomisliš, da je to lepo svilo dala taka majhna živalca!«
»Ali očka, mama?«

★
Mutee. Gospod gre mimo berača, ki mu moli samo roko naproti.
»Ali ste že dolgo mutasti?« ga gospod sočutno vpraša.
»Že od rojstva,« hitro odvrne »mutasti« berač.

Gledališče in koncerti

Pri treh mladenkah

Kdorkoli je v sebi izobilkoval umetniški okus, vsakdo bo pritril sodbi, da je sodobna operetna tvornost izgubila zdravo umetniško, merilo in zašla s prave brezobzirne, a trnjeve umetniške steze na široko in gladko pot kompromisov in barantanja s ceninimi učinki, da si le zagotovi čim širšo privlačnost — pa ne morda iz kakšnega socialističnega ali kolektivističnega stremljenja, temveč iz povsem enostavne, gole poželjivosti po denarnih pridobitvah. Zato je tudi tako težko najti danes med operetno robo kaj takega, kar bi vsaj povprečno ustrezalo občutljivemu umetniškemu okusu in pri čemer bi odvratnost pred banalitetami ne izpodnesla vseh še morebitnih lepote.

Toda v vsaj pet pisanih vrsti takih operetnih navlak se vendar človeku ljubeznivo posmeji nasproti preprosto, a prikupno delce, ki nosi naziv »Pri treh mladenkah«. Zakaj to in kje so tieste prednosti, ki dajejo temu delu privlačni značaj, ni težko ugeniti. Že dramskega dela vsebinska stran se naslanja na kos življenja, ki ga živijo sami dobri in iskreni ljudje in že po tem vpliva na človeka po tisti strani, ki je danes še prav posebno zatrla ali vsaj zapostavljena. Poleg tega pa je v to snov vpleteno tudi življenje velikega umetnika romantične dobe, ki je že sam po svoji usodi privlačen, vznetajoč toplotno sočutje. Sicer vsa ta snov res nima kakšne posebne globine in tudi ne kakšnega globljega duševnega razumevanja za trdo notranjo borbo človeka, ki jo sproti napuhuje z lahkomiselnostjo, da splava na površino in tam le bolj s sentimentalno ganljivostjo privlači. Toda vsaj stremljenje je ugodno in zgrajena je celota tako, da ji ni mnogo očitati. — Poleg vsega tega pa privlači tudi glasbena stran. Heinrich Berté, ki jo to glasbo izdelal, je uporabil zanj same Schubertove melodije in jih po vsebini tako razporedil, da se zlagajo z okvirom dejanja. Tu in tam je nekoliko odvzel, malce priklonil, kočno pa le ni žalil velikega mojstra in njegove umetnosti. Skozi stroga kritična očala se sicer vidi v tem kak oporečen pogrešek, toda poštenost in spoštovanje do originala je bilo vendar tolikšno, da bi se najbrž še mojster sam ob tem delu — mora malce trpko, vendar ljubeznivo na-

amehnil. — In zato je vstop tega dela v spored našega operetnega gledališča uspešen, še posebno ob primerjavi z drugimi operetnimi slabostmi, ki jih je moralo že preboleti naše gledališče.

Kar se uprizoritve tiče, je zelo ugodno to, da se je režiser Drago Zupan oprjel boljše in tudi dejanske prave strani zasnovane dela, ki ima svojo značilnost v pojmu »Singspiel«, all kot smo prevedli »spevoigra«. To je namreč stari nemški način spajanja drame in glasbe, ki je bil v 17. stoletju tudi osnova nemškemu opernemu razvoju: drama z glasbenimi vložki, ki so se navezovali na govorno besedo in ta umetniška tvorba se je pravzaprav v svoji resnosti vzdružila vsehskazi, vplivala na francosko umetnost in zopet nazaj ter tudi k nam. Glavno je, da je imela ta oblika na sebi počat resnega umetniškega stremljenja in prav tega v uprizoritvi režiser ni prezrl ter dvignil s tem delo na pravo osnovo. Osnovni ljubavni razplet s srečo in nesrečo je prav poudaril in mu podredil vse vzporedne, dejanja poživljajoče momente. Primerno tej zamisli je ustvaril sceno in razpoloženja ter ji skušaj podrediti po mžnosti tudi značaj posameznih oseb — čeprav se mu slednje popolnoma ni posrečilo.

Solističnih igralcev je v tem delu dolga vrsta. In večinoma so se dejanju toliko prilegli, da so podvignili bistveni dramski trazi razpoloženi, zapletov in razpletov — ali ga vsaj ne motili. Edina izjema v celoti je bil Novotny g. Pečka, ki je po svoji drastični popolnoma izpadel iz celotnega okvira. V ugodnem smislu pa se je iz celote dvignil g. Kolacio, ki mu je šla na roko tudi simpatična vloga sama, da se je razvil in dosegel uspeh s svojim nastopom. Bolj kot z igro nasa je presenetila z lepimi melodijami ga. Gjungenac, Gorski, ki je pod dal barona Schobra, je v nevarnosti, da se popolnoma šablonizira; tudi njegova slovenščina je zelo kritična. Jezik je sploh še vedno kamen spodlitke na našem opernem odru, kar se je tudi ob tej priliki pokazalo. Zlasti vokalizacija je sumljiva. S te strani je tudi Grisi g. Poličeve pretirana, čeprav je sicer njena kreacija pristna.

Glasbeno stran je izdelal in vodil Vinko Sušteršič v pravi mehki in v sočni razgibanosti, kot je lastna Schubertovim melodijam. V. U.

Dr. Ravnihar pojasnjuje

Članek v »Slovenca« od 20. decembra pod naslovom »Eno leto komunalnega dela« ima nekaj trgatev, ki so netočne in, ki potrebujejo popravka, v boljše razumevanje pa tudi komentarja. Kolikor te trditve utegnejo vreti svojo senco na dobo mojega zupanovanja, naj prvoobčim, ne da bi ocenjeval ostale vsebine članka, naslednje kratko pojasnilo.

1. Na prošnjo Mestne hranilnice ljubljanske je Mestna občina že leta 1934. prosila Državno hipotekarno banko za večje posojilo. Zadeva se je obravnavala tako pri fin. ministrstvu kakor tudi pri Državni hip. banki. Tedanji finančni minister dr. Stojadinovič je načeloma pristal na odobritev posojila Mestni občini, nakar je Državna hip. banka poslala v Ljubljano svoje zaupnike, da pregledajo finančno in premoženjsko stanje Mestne občine. Njihovo poročilo je bilo povoljno. Na podlagi tega poročila in na podlagi enket pri Državni hip. banki, katere enketete sva se udeležila s tedanjim predsednikom Mestne hranilnice g. Rado Hribarjem, je Mestno poglavarstvo z vlogo od 11. junija 1935 formalno prosilo finančno ministrstvo 1. naj se načelno pri Državni hip. banki dovoli najetje gotovinskega posojila v znesku Din 37.000.000 kot kritje za dosepele in nedvigljene restitucije obroke pri Mestni hranilnici proti amortizacijski dobi najmanj 15 let, 2. naj načelno dovoli izdajo občinskih obligacij do zneska Din 30.000.000, ki bi se lahko vpisovale z vložnimi knjižnicami Mestne hranilnice. Kmalu nato pa je nastopila izpremeba vlade, kar je imelo svoj vpliv tudi na finančno politiko, Državne hip. banke, vsled česar je nastal zastoj glede rešitve prošnje Mestne občine. Nisem pa opustil nobene priložnosti, da ne bi posredoval v korist potrebni formalni rešitvi zadeve. Obrnil sem se tudi na oba gg. ministra dr. Korošca in dr. Kreka kakor na gđa. bana dr. Natlačena, da podpro prizadevanje Mestne občine. Ni torej resnična trditev v uvodnem omenjenem članku, češ da Mestna hranilnica ni mogla dobiti kritja za izplačilo v predvidenih lestvicah, ker da prejšnja občenska uprava ni pravilno načela in zastavila vprašanja.

2. V članku je trditev glede Bežigrajske šole, češ da je bivša občinska uprava sicer iskala posojilo, pa ga ni dobila, kar prav jasno kaže, koliko zaupanja je uživala in — v zvezi s tem, — da je prejšnja uprava kredit za prenos smodnišnice uporabila za graditev Bežigrajske šole, ki je običajna sredi dela, tako da ni znala rešiti niti enega niti drugega vprašanja.

Mestna občina je bila prosila za posojilo v svrhu dograditve Bežigrajske šole pri Susorju v Zagrebu. Susor je Mestni občini, ki je bila v vrstnem redu med prosilci za posojilo pri Susorju na enem prvih mest, zagotovil posojilo, čim bo ministrstvo Susorju odobrilo pravilnik za dovoljenje dolgoročnih posojil. Odobrenje tega pravilnika se je zavleklo. Ker bežigrajske šole nisem maral pušiti v nedograjenem stanju, sem izdal nalog, da naj se dela nadaljujejo v posepešenem tempu, naj se vzame denar, kjer se hoče. Videlo se mi je, da bi bila večja škoda za Mestno občino, ako ostane stavba nedograjena, kakor pa navidezna prekršitev kake formalnosti. Medtem je bila na srečo realizirano posojilo za premostitev smodnišnice. Ta denar je ležal brez haska v Mestni blagajni, ker se premostitev smodnišnic ni premaknila z mrtve točke.

Mestna občina je bila namreč že sklenila pogodbe glede za premostitev smodnišnice potrebnih zemljišč in je imela ta zemljišča na razpolago s pogodbo, da lego zemljišče odobre na merodajnih mestih. Čeprav je lega zemljišče spočetka ugajala, kasneje ni našla odobritve in so se pogodbe morale stornirati. Ko se me je zagotovilo, da premostitev smodnišnice ni aktualna, sem izdal nalog, da se začasno kredit za bežigrajško šolo črpa iz že realiziranega posojila za premostitev smodnišnice, temboj ker sem imel po drugi strani zagotovilo, da bo Susorjev pravilnik za dajanje dolgoročnih posojil v najkrajšem času odobren. To poslednje se je tudi vresničilo, nakar smo pripravili vse, kar je bilo v smislu pravilnika za končno odobritev posojila pri Susorju.

Smatram ne za greh, amapač za zaslugo, da se je zadeva na ta način uredila. Pripominjam naj še, da sem imel najetje posojila napeljano tudi pri drugih zavodih, ako bi najetje posojila pri Susorju iz neprevidevanega razloga izpadlo.

3. Očitek glede mrliške veže me ne more zadeti. Tudi temu perečemu vprašanju sem posvetil posebno pozornost. Pustil sem izdelati načrte. Zagotovljeno sem že imel za tekoče leto kratkoročno posojilo, čigar prvo anuiteto bi stavlili v novi proračun. Poleg tega je podjetje, ki naj bi gradilo mrliško vežo izjavilo, da plačila ne bo zahtevalo pred novim proračunskim letom. Tedanji finančni odbor pa je bil mnenja, da ni pričeti z gradnjo prej, dokler ni zagotovljeno dolgoročno posojilo.

4. Uvedba kontrolnega urada se je pričela razmotrivati že za časa mojega poslovanja. Qui bene distinguit, bene docet!!! Smislu tega načela naj služijo gornja pojasnila.

D. Vladimir Ravnihar.

Sport

Občni zbor jugoslovanske tekoatletske zveze

Tukaj se je vršil včeraj popoldne in zvečer redni letni občni zbor Jugoslovanske tekoatletske zveze. Predsednik dr. Pavao Marinkovič je otvoril občni zbor s pozdravom vseh navzočih in s pozivom, da resno razglablja vsa poročila odborov ter vprašanja, ki so se pojavila v tem viteškem športu v zadnjem letu. Predlaga pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. in pa ministru dr. Rogiču, ki so bile z velikim odobravanjem sprejete.

Verifikacijski odbor je odobril delegatom 11 klubov polnomoči ter priznal devetim od teh pravico glasovanja. Zastopani so bili sledeči klubi: SSK Maraton in PSK, Maribor, Croatia, Sparta in Makabi, Zagreb, Jugoslavija, Belgrad, Radnički SK in Trgovački SK Sombor, Hakoah, Subotica, vsi s pravico glasovanja, ter Radnički, Subotica in Hajduk, Sarajevo.

Poročilo tajnika je podal tajnik Rihter Vilko. Poročilo navaja v uvodu potrebno konstituiranje pododborov, v katerih so sodelovali vsi strokovnjaki na tekoatletskem polju, v kazenskem odboru pa nepristranski ljudje, ki jim je uspelo rešiti vse pritožbe na splošno zadovoljstvo prizadetih klubov. Upravni odbor je imel 29 sej ter je rešil nad 300 doslih dopisov ter odposlal blizu 600. Poleg tega pa še mnogo okrožnic klubom, članom uprave itd. Uvedel je Službeno glasilo, ki začasno izhaja enkrat mesečno ter prinaša vse aktualnosti tekoatletskega športa. Odprt pa je tudi za vse zunanje dopisnike, ki so voljni sodelovati na razširjanju tega športa pri nas. Z ministrstvom za telesno vzgojo naroda so bili odnosi zelo pristrčni in je sam g. minister dr. Rogič večkrat osebno interveniral pri drugih resorjih, kadar je bilo potrebno. To posebno pri dovoljenju mednarodnih prireditev. Delegati zveze so se udeleževali redno sej Jug. olimpijskega odbora. Zbor tekoatletskih sodnikov je deloval vedno v skladu s pravili in so bile vse prireditve radi njihove objektivnosti v redu izvršene. Končno omenja poročilo še odnose do mednarodne tekoatletske zveze, ki so bili zopet obnovljeni na kongresu v Berlinu. Zahvaljuje se tudi dnevnemu časopisju, ki je delo zveze podpiralo s številnimi članki, med njimi tudi »Slovenca«.

Poročilo blagajnika Sefa Ludvika je pokazalo velik promet v zadnjem letu, ki je več kot štirikrat prekoračil onega prejšnjega leta, kar gre večinoma na račun mnogih mednarodnih prireditev in pa Olimpijskih iger v Berlinu. Vseh prejemkov je bilo 40.701,46 Din, izdatkov pa 38.179,95 Din. Bilanca izkazuje čisti prebitok od 2.763,25 Din.

Tehnično poročilo referenta Ostera Milana je podalo verno sliko lepih uspehov v letošnjem letu tako doma kakor v inozemstvu. Državno prvenstvo posameznikov, ki se je vršilo v treh delih, in sicer v Mariboru, Somboru in Belgradu, je dalo sledeče prvake:

Bantam: 1. Toth (Sparta, Zagreb), 2. Ilič (Jugoslavija, Belgrad), 3. Dolinšek (SSK Maraton, Maribor).

Perolahka: 1. Tegetlija (Jugoslavija, Belgrad), 2. Zivanović (Jugoslavija, Belgrad), 3. Živković (Croatia, Zagreb).

Laška: 1. Simić (Radnički, Sombor), 2. Kalajdžić (Hajduk, Sarajevo), 3. Mihulja (Sparta, Zagreb).

Welter: 1. Biljan (Jugoslavija, Belgrad), 2. Fischer (Makabi, Zagreb), 3. Uzelac (Jugoslavija, Belgrad).

Srednja: 1. Kiš (Hakoah, Subotica), 2. Ivančić (SSK Maraton, Maribor), 3. Vršćak (Croatia, Zagreb).

Polteška: 1. Metzner (Croatia, Zagreb), 2. Vidic (SSK Maraton, Maribor), 3. Begač (Sparta, Zagreb).

Teška: 1. Nagy (Radnički, Sombor), 2. Huber (Croatia, Zagreb), 3. Vesić (Croatia, Zagreb).

2. maja je v Ateni izgubila naša reprezentanca, v kateri je bil tudi Pirher od SSK Maratona, Maribor, po težkih borbah z 3:4 proti reprezentanci Grčije, ki so poklicali celo iz Egipta tamkajšnjega svojega državljana.

16. maja je v Katovicah izgubila naša reprezentanca proti reprezentanci Poljske z 7:13.

18. maja je reprezentanca Zagreba zmigala proti reprezentanci Lodza (Poljska) z 14:5 v Lodzu.

Od 1. do 11. avgusta smo sodelovali na olimpijadi v petih kategorijah. Vidnejše uspehe smo dosegli v welter kategoriji, kjer smo zasedli 8. mesto in pa v srednji s 7. mestom.

20. novembra pa je bila mednarodna tekma v Zagrebu in to Zagreb: Pečuh (Madjarska), kjer so Madjari morali podlež z 6:0.

Po poročilu nadzornega odbora je bila izrečena stari upravi razrešnica.

Sledile so volitve, kjer je bil izvoljen sledeč nov odbor: Predsednik dr. Pavao Marinkovič, I. podpredsednik Miro Kovač, II. podpredsednik Jovan Ružić (Belgrad). Tajniki: Vilko Rihter in Milan Majer. Blagajnika: Begač Anton in Lövenstein W. Tehnični referent: Oster Milan; gospodar: Kehl Milan. Odborniki: Mihovilović, Ratković, Katalinić M., Barković, prof. Mesner. Zunanji odborniki: dr. Vedriš Ivan, dr. Wankmüller (SSK Maraton), dr. Dragiša Pavlovič (Jugoslavija, Belgrad) in Boros Mirko (Hakoah, Subotica). Nadzorni odbor: Katalinić V., Schlezinger Hinko.

Sprejeti so bili predlogi za spremembo izločilnih tekem za sestavo reprezentance, sprememba pravil za sprejem članstvo tako, da imajo glasovalno pravico na občinih zborih šele člani, ki so že eno leto vpisani v zvezi.

Ker je bil s tem izčrpan dnevni red, je predsednik zaključil lepo uspeli občni zbor.

KINO
UNION
Najlepši pevski film sezone!
Ti si moja sreča
Fote silvni tenorist BENJAMIN GIGLI. Arije iz oper Tosca, Norma in Manon Lescant
SLOVA
Eksotični veeilm v stilu „BELIE BENC“ in „POGANSKE PESMI“
Poslednji pogan
Napeti prizori in krasni pokrajinski posnetki
MATICA
Veeilm po romanu „Suterjevo slato“
Cesar Kalifornije
V glavni vlogi LUIS TREKKER
Predstave ob 16, 19 in 21 ur

Ekshib. table-tenis turnir

Ilirija : Hermes : CTTK (Belgrad).

Po dolgem mrtvulu table-teniških prireditev se je Ilirija odločila, da povabi v Ljubljano prvaka Belgrada Čoškoslovaški Table Tenis klub in da pritegne ob tej priliki k skupnemu nastopu tudi ljubljanskega rivala ZSK Hermes. Prireditve se bo vršila v sredo, dne 6. januarja ob 20 v dvorani Trgovskega doma. Na sporedu bodo trije dvoboji in sicer Ilirija : CTTK, Hermes : CTTK in derby Ilirija : Hermes. Vsi trije klubi nastopijo v svojih najmočnejših postavah, tako državni prvak Ilirija z Weissbacherjem, Lazarjem in Žižo, CTTK z belgrajskim prvakom Peterfyjem, Streleckim in Vizekom, Hermes pa na delu z državnim prvakom Marinkom, Kosmino in Puterlom. Spored prireditve je tako pestro sestavljen, da bo občinstvo moglo v pičlih dveh urah videti na delu vso elito jugoslovanskega table-tenisa. Ljubljanskem reprezentatom bo to poslednji nastop pred državnim prvenstvom v Zagrebu, nakar se bodo od 1. do 7. februarja udeležili svetovnega prvenstva v Badenu — Avstrija.

Ne samo čaj . . .
„Naš čaj“
je najboljša domača
seliščna krepična pijača.
NAS ČAJ dobite v špec. trgovinah.
KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Rožni venec

Roman.

Ljudje so zadrževali sapo. To ni bilo navadno petje. To so bili utripi srca, ki je pelo tako čudovito, da so poslušalcem silile solze v oči.

Glas, ki je bil mirno prepel prvo kitico, je rastel v drugi čim dalje tem bolj do presunljivo bolečega crescenda:

Da, vsaka ura se mi v biser spremeni in biser niza se do bisera — ah, za srce, ki ga slovo boli, je to molitev — prav do zadnjega, do konca, kjer še križ visi.

Zadnje besede so planile tako bolesti polno v dvorano, da je šlo prisotnim skozi mozog in kosti. V premoru, ki je sledil, se je dalo razločno čutiti, kako je pesem segla vsem do srca.

V zadnji kitici se je pevkin glas zopet upokojil in miril razvneto čustva; govoril je o močni duši, ki v preizkušnji ne zdvaja, se ne zboji tudi najhujše bolečine, ampak zori v šoli trpljenja k svoji lepoti.

Spomin je sladke, a poln žalosti, ker vedno bridko je, kar izgubiš, zdaj biser vsak je drag, a sčasom priuči srce najhujšega se še vseh dni: na prsi bom pritiskal tudi križ.

Z besed je dihala tako nežna, pristna ljubezen, da nihče ni več videl pevke na odru; vsi so se popolnoma predajali samo čarom njenega glasu.

Jana je pesem, kakor jo je bila začela, tako tudi zaključila z eno samo noto na kavirju. Udarila jo je tiho in jo pustila počasi izzveneti; toda ko se je namerila, da bi odšla z odra, je zahrnel po dvorani vihar odobravojočega ploskanja. Jana je oklevaje obstala in zazabljeno pogledala po gostih svoje tete. Tedaj so ji oči nenadoma zasijale in z lic se ji je utrnul rahel smehljaj. Skoraj boječe je stala sredi odra, ko je pa začelo vedno več moških glasov klicati da capo, je krenila dalje in se urno spustila po stopnicah.

Za kulisami pa, v somraku odrskih zaves, jo je čakalo novo presenečenje, ki jo je očitno začutilo bolj ko navdušena hvala v dvorani.

Pri vzočju stopnic je stal Garth Dalmaine Bil je prstenobled in oči so se mu svetile iz somračja ko dvoje žarečih oglgjev. Ni se ganil, dokler ni prišla tik do njega, potem pa jo je prijel za ramena in jo krepko zasakal ter ji z drhtečim glasom ukazal: »Vrnite se s tem potem nazaj h klavirju in zapojte pesem še enkrat, noto za noto, besedo za besedo, natanko tako ko prvič. Ne upirajte se! Pojdite takoj, vam pravim — takoj! Mar ne čutite sami, da ne morete drugače?«

Jana mu je pogledala v žareče oči. V njih se je zrealilo nedoločno nekaj, kaj je opravičevalo njegovo rezko zapoved. Ne da bi kaj spregovorila, se je vrnila spet po stopnicah in odšla h klavirju. Ljudje so še vedno ploskali in so podvojili svojo hvalo, ko so uzrli pevko, toda Jana je sedla za klavir, ne meneč se za njihovo navdušenje.

Čisto nekaj posebnega ji je prešinjalo srce. Nikoli v življenju se ni marala pokoriti ukazom, ki jih ni razumela. Njene vzgojiteljice so spoznale, že ko je bila čisto majhna, da dosežejo pri njej s prijaznim

prigovarjanjem in razumnim sklicevanjem na njeno čustvo pravičnosti mnogo več ko s trdimi ukazi, jezo in grajo. Najtrudovratnejše se je branila, da bi storila, česar ni razumela ali kar se ji je zdelo nepošteno. Ta poteza v značaju ji je ostala, čeprav se ni kazala tako izrazito kot pri otroku, tudi pozneje. Celo vojvodinja jo je vedno vljudno prosila, ako je od nje česa želela.

In zdaj pride mlad mož s smrtnobledim obrazom in iskječimi se očmi, ter jo nevljudno kratko zaobrbe in ukaže, naj zapoje neko pesem še enkrat, prav tako ko prvič, noto za noto, besedo za besedo.

Ko je sedala za klavir, ji je šinilo v glavo, da ne bo pela Rožnega venca. Saj zna še marsikatero lepšo pesem, ki bo prisotnim gotovo všeč, morda celo žele, naj bi zapela kaj drugega. Ali naj se res pokori ukazu tega bolesto razburjenega mladega človeka in naj se ne ozira na druge?

Toda ko je zaigrala uvodne akorde neke Händelove pesmi, se je oglašil njo čut za resnico in pravičnost. Ni se vrnila h klavirju na ukaz nekega bolesto razburjenega človeka, temveč na ukaz globoko ganjenega moža in biti je moralo nekaj prav izrednega, kar je njegovo notranjost tako zelo pretreslo. Ako je umetnika, kakršen je Garth Dalmaine njeno petje tako do srca prevzelo, da je pozabil za hip celo na vljudnost, zanj tako značilno, je njegovo dejanje zanj najvišje priznanje, ki ga je sploh mogla biti deležna. Ko je torej igrala uvodni motiv Händelove pesmi — in ga igrala, da je hrumelo po dvorani kakor iz celega orkestra — je začutila na mah, da se mora Garthu Dalmainu pokoriti in zapeti Rožni venec še enkrat. In tako se je oglašilo znova, morda še bolj globoko in bolj v srca segajoče ko prvokrat:

Celoletna naročnina na:
Leposlovno in Ljudsko knjižnico
Zbirko domačih pisateljev
Zbirko mladinskih spisov
7 vezanih knjig mesečno Din 25.—
3 vezane knjige mesečno Din 11.—
4 vezane knjige mesečno Din 9.—
JUGOSLOVANSKA KNJIŽARNA

TINČEK IN TONČEK DOMA

246.
Sanje ali resnica?

Utrujena sta se zleknila na posteljo in zaspala kot ubita. Njuno spanje pa ni bilo nič kaj mirno in prijetno: v sanjah sta še enkrat doživljala vse burne prigode v Atlantidi in v Afriki. Gorila, Pigmejci, kapitan Mrhar in krokodili — vse je plesalo v njunih glavah kakor na vrtljaku...

Nemirno sta se premetavala po blazinah, okoli polnoči pa sta se kakor domenjena v istem hipu prebudila oba. Vzpela sta se pokoncu in se začela glasno pomenkovati.
>Nihte nama tokrat ne sme reči, da sva vse te žudovite stvari doživela samo v sanjah, je rekel Tinček.
>Zato bi bilo pa najbolje, da tega svojega potovanja ne pripovedujeva nikomur, je predlagal Tonček. >Nočem, da bi se nama Irkolini spet grdo smejali v obraz. Vedla se bova, kakor da se ni ničesar zgodilo.
>Dobro, veljate je soglašal Tinček in mu stisnil roko.

Staro železo

stare kovine: baker, cink, medenino itd. kupujejo po najvišjih dnevnih cenah
Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski tovarnski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu — Pri oglaših reklamnega značaja se računata enokolonjska, 3 mm visoka pečitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Frizerska pomočnica
prvovrstna, dobi stalno službo. — Salon Drexler Maks, Maribor, Ulica X. oktobra. (b)

Službeiščeje

V samostanu želi službo zanesljiv fant, vajen vsakega dela. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 255.

Razno

Otroka
bi vzela v oskrbo takoj dobra in ljubezniva gospa. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 257. (r)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje oddam. Polzve se: Kolo-dvorska 18, pri hišniku.

Oddam takoj dvosobno stanovanje sredi mesta — 400 Din. Polzvedbe v upravi »Slovenca« pod št. 257. (6)

Glasba

Dober klavir
in preproga naprodaj. — Lah Helena, Kobaridska št. 58, Bežigrad, Ljubljana. (g)

Tega ne smore nihče! Zamenjavamo stare pišoce, gramofone, radio aparate za nove proti primernemu plačilu.
elektroton
PASAJA NEBOTČNIK

Prodamo

Na vsa zimska oblačila dajemo 15—20% popusta. Pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (1)

HEBONA

sedanje knjigovodstvo — prava sreča za vsako podjetje in knjigovodjo! Prospekte in pojasnila: »Hebona« organizacija R. Zettler, Zagreb, Draškovičeva 24, telefon 79-90.

Singer, Pfaff

skoraj novi šivalni stroji in kolesa poceni naprodaj pri »PROMET«, nasproti križanske cerkve. (1)

Posestva

Hišo z vrtom na Koroški cesti prodam. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 4. (p)

Kupimo

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah CERNE, ruvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Zastavne listke (Ljubljanske zastavjalnice) za predmete, ki sedaj zapadejo in jih ne name-ravate dvigniti, kupuje: »Pri Makedoncu«, Kolo-dvorska 30. (k)

Primerjajte VACUMATIC PARKER z drugimi nalivnimi peresi!

V Vašem interesu je, da se prepričate, katero izmed njih vam najbolj ugaja.

Takoj boste opazili, da vam VACUMATIC točno pokaže, koliko črnila ima v sebi, ker je vsa vsebina črnila jasno vidna

VACUMATIC PARKER drži 102% več črnila, a se mu obseg ni povečal, zato, ker nima več gumijaste vrečice niti kakega drugega rezervarja, ne sesalke, ne vzvoda, ne ventila, absolutno ničesar, kar bi ga kasneje moglo napraviti nerabljivega.

Poskusite končno samo pero, Parker-jevo platinsko in zlato pero, ki se nikdar ne zatika ali praska in čegar konica je izdelana z največjo pažnjo. Mi za trajno jamčimo za brezhibno in enakomerno pisavo z istim. STANDARD modeli imajo vsi zlata peresa.

Obiščite najbližjo trgovino PARKER nalivnih peres. — Prepričajte se s primerjanjem z drugimi nalivnimi peresi o boljših lastnostih PARKER VACUMATIC-a.

MAXIMA Din 750.—
MAJOR Din 600.—
SLENDER Din 500.—
STANDARD Din 450.—
Prikladni svinčnik Din 250.—
ali Din 350.—

Samo pri PARKER VACUMATIC je vsa vsebina črnila tako vidna!

VACUMATIC je izločil 14 staromodnih delov zato drži 102% več črnila.

Samo VACUMATIC vam nudi platinsko in zlato pero s precizno izdelano konico, ki nikoli ne praska.

Parker VACUMATIC

PARKER „QUINK“ boljši od drugih navadnih črnih NOTTER I DRUG, GUNDULIČEVA ul. 5, ZAGREB.

NAZNANJAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE NAS BIVŠI DOLGOLETNI ŽUPAN, GOSPOD

KAREL MÜLLER

TRGOVEC, POSESTNIK IN PREDSEDNIK POSOJILNICE

DANES DOPOLDNE NENADOMA UMRL OHRANIMO GA V ČASTNEM SPOMINU

ČRNOMELJ, DNE 3. JANUARJA 1937

MESTNA OBČINA ČRNOMELJ

NAČELSTVO IN NADZORSTVO POSOJILNICE V ČRNOMLJU

JAVLJA ŽALOSTNO VEST, DA JE NEPRIČAKOVANO UMRL NJEN DOLGOLETNI PREDSEDNIK, GOSPOD

KAREL MÜLLER

BIVŠI ŽUPAN, POSESTNIK IN TRGOVEC, IMEJITELJ REDA SV. SAVE

POGREB BLAGOPOKOJNEGA BO V TOREK OB TREH POPOLDNE

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM IN HVALEŽNEM SPOMINU!

ČRNOMELJ, DNE 4. JANUARJA 1937

Globoko potrti javljamo, da je nenadoma umrl naš dobri oče, stari oče, tast, gospod

Janez Kregar

posestnik v Stepanji vasi

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 6. januarja 1937 ob pol štirih popoldne iz njegovega doma, Stepanja vas št. 18, na pokopališče pri Božjem grobu.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana - Stepanja vas, dne 4. januarja 1937.

Zalujoči ostali.

Pogrebni zavod Iv. Gajšek, Ljubljana.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša mamica, oziroma stara mamica, gospa

Marija Komel

danes mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb pokojnice bo v torek, dne 5. januarja 1937 ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice na mestnem pokopališču.

Celje, Sisak, dne 3. januarja 1937.

Ludvik, Anton, sinova; Anica, Ela, sinahi; Anuška, Majda, vnukinji.

Zahvala

Ob bridkih in težkih urah ločitve našega blagega in nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Frana Novaka

gimnazijskega direktorja v pokoju

smo bili deležni tako izredne pozornosti in tolikega iskrenega sočustvovanja, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posamezniku. Zato izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so lajšali poslednje ure pokojnikovega trpljenja, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti in ki so mu obsuli njegovo poslednje bivališče s prekrasnimi vencami in šopki. Posebno zahvalo smo dolžni g. banu dr. Natlačenju, g. predsedniku mestne občine ljubljanske dr. Adlešiču ter vsem zastopnikom državnih uradov in javnih ustanov za časteče spremstvo k večnemu počitku. Istotako naj velja naša zahvala deputacijam Slovenskega stenografskega društva v Ljubljani, Mariborskega stenografskega krožka ter Hrvatskega stenografskega društva v Zagrebu. Ob težkem in grenkem slovesu pri odprtem grobu so nam bile poslovilne besede gg. prof. dr. Blaža Svetlija, direktorja dr. Nikole Zica in prof. dr. Antona Dolarja v največjo uteho. Prav iskreno se še zahvaljujemo gg. primarijema dr. Jenku in dr. Lavriču, g. dr. Kraju ter č. sestram Leonički za izredno požrtvovalno in usmiljeno lajšanje trpljenja blagopokojnega v poslednjih dnevih.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 7. januarja 1937 ob 9 dopoldne v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1937.

Zalujoči ostali.